

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

**Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a
sistemului statistic național 2016-2020 și a
Planului de acțiuni privind implementarea acesteia**

În conformitate cu prevederile Legii nr.112 din 2 iulie 2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.185-199, art.442), Legii nr.166 din 11 iulie 2012 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.245-247, art.791), cu modificările și completările ulterioare, Legii nr. 412-XV din 9 decembrie 2004 cu privire la statistica oficială (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.1-4, art.8), cu modificările și completările ulterioare, și în scopul creării cadrului strategic, stabilirii acțiunilor prioritare de dezvoltare și consolidare a capacităților sistemului statistic național, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

- 1) Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020, conform anexei nr.1;
- 2) Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020, conform anexei nr.2.

2. Ministerele, alte autorități administrative centrale și instituțiile publice vizate:

- 1) vor întreprinde măsurile necesare pentru realizarea integrală și în termenele stabilite în Planul de acțiuni menționat;
- 2) vor prezenta anual, pînă la 1 februarie a anului următor celui de referință, Biroului Național de Statistică informații privind rezultatele îndeplinirii activităților incluse în Planul de acțiuni nominalizat.

3. Biroul Național de Statistică:

1) va elabora raportul de monitorizare consolidat și îl va prezenta anual, pînă la data de 31 martie, Consiliului pentru Statistică;

2) va prezenta Guvernului raportul de monitorizare și în termen de 30 de zile după aprobarea raportului de către Consiliul pentru Statistică, îl va publica pe pagina sa web oficială.

4. Finanțarea acțiunilor prevăzute în prezenta hotărîre se va efectua în limitele alocațiilor prevăzute în aceste scopuri în bugetele autorităților publice implicate, precum și din alte surse, conform legislației în vigoare.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Biroului Național de Statistică.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SISTEMULUI STATISTIC NAȚIONAL

2016-2020

Introducere

Sistemul statistic național al Republicii Moldova, ca instituție fundamentală a societății menită să asigure date și informații statistice credibile, relevante, corecte, imparțiale și oportune, necesare societății în ansamblul ei și tuturor categoriilor de utilizatori de date statistice în parte, este chemat să sprijine procesele de formulare a politicilor și opțiunilor pertinente, de cercetare și dezbateri publice bazate pe statistici de calitate.

Statisticile de calitate sînt esențiale pentru prezentarea unei imagini obiective asupra situației economice și sociale a țării. Acestea permit comparații cu alte țări și reprezintă cheia pentru elaborarea eficientă a politicilor publice. Statisticile oficiale sînt esențiale în identificarea categoriilor de oameni și regiunilor aflate în cea mai dificilă situație și cu cele mai mari necesități, precum și în descrierea privind utilizarea resurselor țării pentru îmbunătățirea sănătății și educației, a economiei și vieții sociale în ansamblu.

Sistemul statistic național este cadrul cuprinzător al tuturor activităților statistice ce se desfășoară în Republica Moldova, avînd Biroul Național de Statistică în calitate de principal producător de statistici oficiale și de coordonator al Sistemului statistic național, incluzînd și alți producători de statistici oficiale care, împreună, contribuie la elaborarea și promovarea statisticilor relevante, credibile și necesare tuturor categoriilor de utilizatori de date statistice.

Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020, reprezintă un ansamblu de obiective și acțiuni prin care se urmărește, într-o concepție coerentă și integratoare, consolidarea capacităților producătorilor de statistici oficiale și a Biroului Național de Statistică, sporirea gradului de armonizare la normele europene și cele internaționale, precum și integrarea deplină a statisticii Republicii Moldova în sistemul statistic european.

Strategia constituie cadrul de consolidare instituțională, destinat construirii și dezvoltării durabile a capacităților statisticii naționale, prin asigurarea resurselor umane și tehnologice, prin adoptarea practicilor manageriale moderne și a standardelor statistice internaționale.

Principalele rezultate strategice vizează:

- 1) statistica oficială aliniată la standardele de calitate internaționale;
- 2) procesele și serviciile statistice diversificate, dezvoltate și consolidate;
- 3) datele și informațiile statistice eficient diseminate utilizatorilor;
- 4) sistemul statistic național consolidat sub aspect organizațional, operațional și funcțional;
- 5) rolul consolidat de coordonator al Biroului Național de Statistică pentru sistemul statistic național.

Elaborarea Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020 pornește de la stadiul actual al activității Biroului Național de Statistică coordonator al sistemului statistic național, de la misiunile și sarcinile sale, conform normelor legale existente, baza viitoarelor obiective ale dezvoltării sale, în concordanță cu cerințele evoluției societății moldovenești.

Strategia este concepută și structurată în concordanță cu premisele strategice ale dezvoltării sistemului statistic național până în anul 2020. În același timp, perspectiva temporală de implementare a Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național se suprapune cu perspectiva și viziunea multianuală a sistemului statistic european – Viziunea 2020 a Sistemului Statistic European și cu Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2020”, ținând seama de obiectivele de dezvoltare a sistemului statisticii oficiale comunitare ale Uniunii Europene, precum și de o serie de alte cerințe informaționale ale utilizatorilor interni și externi.

Strategia a fost elaborată cu consultarea producătorilor de date statistice oficiale, deținătorilor și furnizorilor de date administrative, utilizatorilor de date statistice oficiale.

1. Descrierea situației

Analiza retrospectivă asupra activității sistemului statistic al Republicii Moldova și, în mod special, a activității Biroului Național de Statistică, relevă faptul că statistica Republicii Moldova a înregistrat în perioada 2010-2015 progrese importante, mai ales raportând rezultatele obținute și cererile de date statistice la resursele umane, materiale și financiare disponibile.

Statistica Moldovei a menținut la un nivel corespunzător și a îmbunătățit calitatea statisticilor produse, a asigurat datele statistice pentru satisfacerea cerințelor utilizatorilor la termenele propuse în programele anuale de activități statistice, în condițiile resurselor umane și bugetare limitate.

Perspectiva atingerii obiectivelor strategice la orizontul anului 2020 are ca fundament activitățile desfășurate de către Biroul Național de Statistică și sistemul statistic național în contextul priorităților anilor anteriori (2005-2015). Obiectivele programului de dezvoltare strategică au fost stabilite luând în calcul o serie de aspecte care au o importanță strategică pentru evoluția statisticilor oficiale, precum: armonizarea statisticii naționale la standardele internaționale, în special la cele europene, fapt absolut necesar în condițiile respectării politicii statului de încadrare în organismele internaționale și aderare la Uniunea Europeană; cooperarea cu utilizatorii și producătorii de date statistice; adaptarea proceselor statistice la cerințele sistemului statistic național și adecvarea instrumentelor metodologice. De asemenea, Biroul Național de Statistică a ținut cont de raportul cost-eficiență al statisticilor produse, asigurând o concepție coerentă și rațională a priorităților statistice, în scopul utilizării optime a resurselor disponibile și reducerii sarcinii de răspuns asupra respondenților. Astfel, programului de dezvoltare strategică al Biroului Național de Statistică pe anii 2012-2014 a inclus 31 de obiective, dintre care 16 au fost realizate integral, 8 implementate parțial, iar 7 obiective nu au fost realizate din cauza lipsei asistenței tehnice, de softuri licențiate și resurse umane și financiare necesare. Realizarea în proporție de 78% a obiectivelor trasate în cadrul programului de dezvoltare strategică, a determinat Biroul Național de Statistică să-și direcționeze eforturile pentru trecerea la un nivel calitativ mai înalt comparativ cu perioada precedentă.

În contextul celor expuse trebuie de menționat că, Biroul Național de Statistică a înregistrat și unele carențe din perspectiva implementării programului de dezvoltare strategică, care se referă, în general, la următoarele:

1) Deși baza legislativă este asigurată prin Legea nr.412-XV din 9 decembrie 2004 cu privire la statistica oficială, Biroul Național de Statistică dispune de instrumente limitate în coordonarea activității celorlalți producători de statistici oficiale, în special în ceea ce privește asistarea lor în aplicarea legii sus-numite și a Codului de practici al statisticilor europene, precum și în privința monitorizării constante a acestui proces. Astfel, suplimentar la obiectivele trasate pentru perioada 2016-2020, prezenta Strategie urmează să soluționeze și dificultățile care nu au fost soluționate prin intermediul programului de dezvoltare strategică 2012-2014, și anume:

a) implementarea inconsistentă a Codului de practici al statisticilor europene în sistemul statistic național;

b) multiplicarea și, uneori, dublarea eforturilor de colectare a datelor;

c) menținerea unei sarcini de răspuns încă ridicate;

d) evaluarea inadecvată a calității datelor statistice;

e) extinderea sferei de acoperire a conturilor naționale cu indicatori privind contul financiar, produsul regional brut;

- f) calculul indicelui prețurilor în construcții;
- g) perfecționarea domeniului statisticii turismului;
- h) procesarea la termen a datelor recensământului populației și locuințelor din 2014;
- i) prognoza demografică etc.

2) Managementul calității statisticilor oficiale a fost asigurat și implementat la nivel ocazional, fără a dispune de o abordare sistemică și integrată.

Detalierea anuală a programului de dezvoltare strategică este materializată în programul lucrărilor statistice, elaborat și organizat sub coordonarea Biroului Național de Statistică și aprobat anual prin hotărâre de Guvern, care a fost susținut cu regularitate de 35 de parteneri sectoriali cu profil divers de activitate, care au participat activ la acesta, asigurând, astfel, integrarea informațiilor și datelor într-un sistem statistic organizat și coordonat. Acest mod de colaborare și organizare demonstrează necesitatea dezvoltării și fortificării în continuare a sistemului statistic național. Cooperarea Biroului Național de Statistică cu partenerii sectoriali a asigurat cadrul metodologic și tehnic de elaborare a indicatorilor statistici, care au fost puși la dispoziția tuturor categoriilor de utilizatori de date statistice, inclusiv Guvernului și altor autorități ale administrației publice centrale și locale.

1.1. Contextul național

Republica Moldova s-a orientat spre realizarea obiectivelor care decurg din condițiile asumate în cadrul Acordului de Asociere semnat cu Uniunea Europeană, ceea ce determină implicit și începutul unei noi etape de dezvoltare a sistemului statistic național. Aceasta este marcată, pe de o parte, de continuarea procesului de armonizare a sistemului statistic național cu acquis-ul statistic comunitar și, pe de altă parte, de obiectivele strategice și țintele de dezvoltare a țării în următorii ani.

Semnificativ în acest sens este faptul că, sistemul statistic național al Republicii Moldova s-a raliat, prin cadrul legal și normele de funcționare, prin inițierea procesului de preluare și aplicare a acquis-ului statistic comunitar (cadrul legal, sistemul de indicatori, metodologiile statistice etc.), la principiile fundamentale ale ONU cu privire la statistica oficială, și la Codul de practici al statisticilor europene.

Corespunzător, această Strategie vine să susțină toate politicile guvernamentale, cum ar fi, de exemplu, Moldova 2020, Sănătate 2020 și Învățămînt 2020, dar și alte politici sectoriale relevante la toate etapele de planificare, implementare, monitorizare și evaluare. În același timp, aceasta va contribui la procesul de integrare a Agendei 2030 și a obiectivelor de dezvoltare durabilă, și, de asemenea, la adaptarea națională, localizarea și raportarea ulterioară a indicatorilor obiectivelor de dezvoltare durabilă.

Obiectivele Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național urmăresc consolidarea și fortificarea Biroului Național de Statistică și sistemului statistic național, atât din punct de vedere instituțional, cât și metodologic, și sînt direcționate, în general, spre implementarea și aplicarea priorităților strategice ce reies din angajamentele internaționale ale Republicii Moldova, și din cerințele și condițiile naționale. Următoarele documente stau la baza principalelor priorități de dezvoltare stabilite:

- 1) Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte;
- 2) Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2020”;
- 3) Planul de acțiuni al Guvernului pentru 2016-2018;
- 4) Strategia națională de dezvoltare regională pentru anii 2016-2020;
- 5) strategiile sectoriale în diverse domenii (economic, social, agricol etc.).

Solicitările interne și externe de date și informații statistice au reprezentat obiectivele de creștere continuă a posibilităților statisticii naționale de a le face față. Ca o consecință, contextul și problemele la nivel național determină astăzi direcțiile și orientările necesare răspunsurilor adecvate pe care sistemul statistic național trebuie să le formuleze vizavi de provocările cu care se va confrunta în următorii ani. Direcțiile de bază care stabilesc obiectivele, măsurile și acțiunile, ce vor trebui implementate în cadrul Strategiei și în condițiile specifice ale Republicii Moldova sînt următoarele:

1) consolidarea și îmbunătățirea cadrului legal de funcționare și operaționalizare a sistemului statistic național care este necesar pentru a integra serviciile specifice ale statisticii oficiale și a asigura implementarea rapidă a celor mai noi tehnologii informaționale;

2) perfecționarea cadrului legal care trebuie să prevadă principii și reglementări pentru reproiectarea de fond a proceselor statistice și îmbunătățirea managementului la nivelul sistemului, în ansamblu, și a fiecărui dintre componentele lui;

3) diversificarea și extinderea, ariilor de acoperire ale statisticilor oficiale cu prioritate în domeniile care se încadrează în obiectivele strategice ale țării prevăzute în strategia „Moldova 2020” și în strategiile sectoriale (sănătate, educație, agricultură, mediu, energie, justiție, ocuparea forței de muncă, dezvoltarea regională etc.);

4) interesul sporit al utilizatorilor de date statistice față de sistemul statistic național privind asigurarea acestora cu date și informații statistice obiective și imparțiale cu privire la evoluția economică și socială a țării, produse și furnizate în timp util pentru a fi utilizate efectiv și eficient;

5) dezvoltarea și adoptarea, unor metodologii și surse noi de date statistice, inclusiv cu implementarea de măsuri privind creșterea gradului de integrare și utilizare a surselor de date administrative și a registrelor în procesul statistic, pentru a răspunde priorităților sociale și economice;

6) necesitatea de a răspunde cerințelor mediului economic și financiar, antreprenorilor, analiștilor, mass-mediei și publicului, în sens larg, de a dispune de date statistice relevante și prompte în diverse domenii de interes public;

7) o sarcină de răspuns redusă pentru furnizorii de date (respondenți) și un echilibru între nevoia de informație statistică și povara administrativă, pentru a crea o construcție instituțională solidă și flexibilă;

8) nevoia unui corp solid de profesioniști atrași și menținuți în sistemul statistic național și cu o diversitate de specializări în: statistică, economie, matematică, sociologie, tehnologia informației, administrație publică și management și, nu în ultimul rând, vorbitori de limbi de circulație internațională (în special engleza).

1.2. Contextul internațional și european

Cooperarea internațională în domeniul statisticii joacă un rol prioritar, reieșind din funcțiile statisticii de elaborare de date statistice în conformitate cu standardele internaționale, în special cu cele ale Uniunii Europene, în condițiile asigurării comparabilității lor. Aceasta presupune perfecționarea continuă a metodelor statistice și utilizarea tehnologiilor informaționale moderne și prezentarea rezultatelor statistice către organismele internaționale, în conformitate cu obligațiile asumate de Republica Moldova. Importanța colaborării internaționale s-a făcut remarcată pe perioada de reformare graduală a statisticii naționale și este azi mecanismul de acțiune pentru soluționarea necesității stringente a alinierii sistemului statistic național al Republicii Moldova la sistemul internațional statistic, în mod deosebit, la sistemul statistic european.

În plan european, a fost elaborată Strategia de dezvoltare a sistemului statistic european, luând în considerație atât necesitățile curente și viitoare de dezvoltare a sistemului, cât și situația generală la nivel european și global. Evoluția sistemului statistic european este condiționată de necesitatea de a răspunde provocărilor viitorului, în care fenomenele specifice precum globalizarea, schimbările climatice, persistența crizei economice și financiare și alternanța recesiunii economice cu perioadele de revigorare a creșterii devin din ce în ce mai frecvente, iar răspunsurile statisticii trebuie să susțină deciziile de nivel politic și economic pentru prosperitatea economică și socială.

Consolidarea cooperării în domeniul statistic al Republicii Moldova cu Uniunea Europeană este confirmată prin documentul cadru de cooperare – Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și pe viitor se va axa pe:

alinieră progresivă a sistemului statistic al Republicii Moldova la sistemul statistic al Uniunii Europene și schimbul de experiență dintre părți cu privire la dezvoltarea know-how-ului statistic, pe consolidarea capacității profesionale și manageriale a personalului statistic național pentru a facilita punerea în aplicare a standardelor statistice ale Uniunii Europene și de a contribui la dezvoltarea sistemului statistic al Republicii Moldova, precum și pe asumarea producerii unor statistici calitative și operative cu privire la starea economică și socială a Moldovei puse la dispoziție pe plan internațional și național, cu aplicarea metodologiilor și tehnologiilor statistice moderne.

În contextul noii agende globale de dezvoltare post-2015, transpunerea celor 17 obiective de dezvoltare durabilă la nivel național presupune un efort comun din partea tuturor instituțiilor responsabile de elaborarea și monitorizarea de politici, producătorilor de date statistice oficiale, deținătorilor și furnizorilor de date administrative, utilizatorilor de date la stabilirea indicatorilor de monitorizare și evaluare a țintelor naționale. Acest proces reprezintă o provocare pentru sistemul statistic național, implicând o abordare mult mai complexă, comparativ cu obiectivele de dezvoltare ale mileniului, nu doar prin faptul că în noua agendă sînt stabilite mai multe obiective și indicatori de monitorizare la nivel global (17 obiective, 169 de ținte și 230 de indicatori), dar și reieșind din necesitatea dezagregării unor indicatori statistici după diferite criterii, pentru a acoperi toate grupurile populației care fac subiectul viitoarei agende. Rolul sistemului statistic național în monitorizarea ulterioară a obiectivelor de dezvoltare durabilă este crucial.

1.3. Analiza mediului intern și extern (SWOT)

Evaluarea stadiului atins pînă în prezent de statistica națională, performanțele realizate și experiențele dobîndite, dar și restanțele, provocările și disfuncționalitățile, precum și oportunitățile de consolidare a performanțelor și de depășire a dificultăților, sînt prezentate în analiza mediului intern și extern. Evaluarea s-a realizat pe baza analizei sistemului statistic național, a observării cadrului de funcționare, a opiniilor, a punctelor de vedere și a opțiunilor exprimate de personalul de conducere și specialiștii Biroului Național de Statistică, de alți producători de statistici oficiale, de principalii utilizatori de statistici oficiale, de reprezentanți ai sectorului de cercetare și dezvoltare.

Astfel, analiza mediului intern și extern al sistemului statistic național a rezultat în constatarea următoarelor:

Puncte tari	Puncte slabe
Cadrul legal existent în domeniul statisticii determină rolul Biroului Național de	Insuficiență de personal și management deficitar al resurselor

Statistică de coordonator în domeniul statisticii oficiale și mandatul de producere a datelor statisticii oficiale;	umane;
Personal calificat și cu experiență în cadrul Biroului Național de Statistică;	Nivel de salarizare scăzut și lipsă a unui sistem motivațional consistent;
Capacitate operațională și flexibilitatea cadrelor și disponibilitatea personalului de a se implica în noi proiecte/activități;	Lipsă a unei strategii de dezvoltare a resurselor umane și a unui plan de acțiuni pentru implementare;
Principii fundamentale privind statistica oficială asumate în cadrul Biroului Național de Statistică și formalizate prin Legea privind statistica oficială;	Fonduri insuficiente alocate pentru formarea profesională și perfecționarea angajaților sistemului statistic național și lipsa unui centru de formare continuă în domeniul statistic în cadrul Biroului Național de Statistică;
Independență profesională și instituțională în organizarea proceselor statistice, a metodelor de lucru;	Lipsa unui program special de stimulare a tinerilor specialiști-statisticieni;
Acces la dezvoltarea abilităților profesionale și perfecționarea cunoștințelor;	Infrastructură și tehnică a tehnologiei informaționale și de comunicații învechită ce nu corespunde exigențelor moderne, soft-uri nelicențiate;
O gamă variată de date și produse statistice, disponibile pentru utilizatori;	Capacitate limitată a infrastructurii tehnologiei informaționale și de comunicații privind operarea modificărilor rezultate din implementarea metodologiilor noi;
Infrastructura statistică existentă și disponibilitatea de tehnologii de colectare, prelucrare și analiză a datelor;	Conținutul și formatul datelor disponibile în sursele de date administrative nu corespunde integral necesităților statistice;
Mecanisme moderne de diseminare a datelor implementate parțial și gradual în activitatea sistemului statistic național;	Rată înaltă a non-răspunsurilor din partea respondenților, ca efect al anchetelor/recensămintelor cu frecvență mare;
Colaborare și coordonare instituționalizată și formalizată prin acorduri bilaterale și	Acces limitat și dificultăți în obținerea datelor administrative

multilaterale cu deținători de date administrative, alți producători de statistici oficiale și alte autorități publice centrale;	generalizate și individuale de la alte autorități pentru scopuri statistice;
Colaborare internațională și asistență tehnică și financiară externă activă;	Procese nedocumentate;
Gradul de armonizare a statisticilor naționale la standardele internaționale apreciat de Eurostat la nivel de 2/3 corespundere statisticilor europene;	Lipsa unui sistem managerial de control intern;
Platforma guvernamentală de interoperabilitate și schimb a datelor administrative M-Connect.	Imagine slabă a sistemului statistic național în structura autorităților publice centrale. Lipsa unor mecanisme eficiente de funcționare și coordonare a sistemului statistic național;
	Resurse financiare insuficiente în general, componente de buget subdimensionate în raport cu necesitățile reale;
	Lipsa datelor statistice în ansamblu pe țară, inclusiv regiunea din partea stângă a Nistrului;
	Comunicare slabă, transparență decizională redusă în cadrul sistemului statistic național și Biroului Național de Statistică;
	Sistemului statistic național cu structură organizațională ineficientă, coordonare și colaborare slabă, aplicabilitate limitată a cadrului legal și instituțional;
	Pregătire și capacități reduse în atragerea asistenței tehnice externe, incapacitatea asimilării fondurilor externe alocate;
	Capacitate redusă și reacție întârziată de adaptare a statisticii naționale la schimbările socio-economice ale

	țării;
	Încredere scăzută în datele statistice din partea utilizatorilor și imagine publică slabă a Biroului Național de Statistică;
	Cadru legal/normativ în statistica oficială depășit și nealiniat la noul context și necesitățile actuale la nivel național și internațional;
	Creșterea continuă a sarcinii informaționale asupra respondenților, cauzată de insuficiența măsurilor de optimizare a proceselor de colectare a datelor.

Oportunități	Amenințări
Reforma administrativ-teritorială – premisă pentru dezvoltarea interesului pentru statisticile regionale și inițierea procesului de reorganizare a infrastructurii regionale a Biroului Național de Statistică;	Fluctuația cadrelor, migrația funcționarilor publici în alte sectoare și menținerea salarizării la un nivel scăzut;
Deschiderea partenerilor internaționali și țărilor Uniunii Europene pentru dezvoltarea de parteneriate externe ce pot susține dezvoltarea sistemului statistic național;	Apariția de noi producători de date statistice în competiție cu Biroul Național de Statistică și alți actori ai sistemului statistic național;
Finanțări externe disponibile pentru Republica Moldova, Biroul Național de Statistică și alți membri ai sistemului statistic național, care pot fi folosite pentru implementarea acțiunilor Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național;	Insuficiența resurselor financiare dedicate anumitor domenii din statistică și, îndeosebi, dezvoltării instituționale sistemice a Biroului Național de Statistică și sistemului statistic național;
Modificarea statutului Biroului Național de Statistică în structura autorităților publice centrale corespunzător funcțiilor exercitate și fortificarea rolului de coordonator al sistemului statistic național;	Multitudinea, varietatea și ritmul reformelor și schimbărilor socio-economice fac dificilă alinierea metodologiilor și tehnicilor statisticii oficiale pentru a furniza date credibile și în timp util;
Oportunitatea dezvoltării sectorului	Reducerea asistenței externe și

tehnologiei informaționale și de comunicații și valorificarea acestuia în sectorul statistic;	parteneriatelor internaționale din cauza instabilității politice;
Disponibilitatea resurselor informaționale în domeniul statistic al organismelor internaționale;	Situația politică imprevizibilă/ instabilă care afectează funcționarea instituțională a Biroului Național de Statistică și sistemului statistic național;
Dezvoltarea ariei curriculare pentru statistică în universități și pregătirea de forțe tinere de muncă ce pot fi atrase în statistica oficială;	Nivelul scăzut al culturii statistice generale în Republica Moldova împiedică sporirea imaginii statisticii în societate.
Disponibilitatea diverselor programe de instruire și perfecționare profesională interne și peste hotarele țării, conform cerințelor statistice ale Uniunii Europene;	
Dezvoltarea de parteneriate între Biroul Național de Statistică și producătorii de statistici oficiale cu deținătorii de date administrative;	
Ratificarea acordurilor internaționale ale Republicii Moldova în care statistica este menționată ca domeniu de referință pentru colaborare (Acordul de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană);	
Creșterea cererii de date statistice din partea utilizatorilor va stimula dezvoltarea de produse și servicii statistice noi;	
Dezvoltarea parteneriatelor cu autoritățile publice centrale și locale, în cadrul platformelor deja existente sau separat, în bază bilaterală și multilaterală, în vederea schimbului de date pentru producerea de statistici oficiale.	

La elaborarea Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național au fost luate în considerare punctele tari ale sistemului statistic național, pentru a le consolida și fortifica în continuare, dar și pentru a exploata oportunitățile existente la moment și a combate amenințările identificate (exemplu: calitatea statisticilor de fortificat prin

utilizarea asistenței tehnice internaționale în alinierea la standardele internaționale sau introducerea managementului calității proceselor în statistică sau utilizarea surselor administrative de date statistice întru micșorarea presiunii informaționale asupra respondenților și satisfacerea cererii în creștere de date statistice pentru toate categoriile de utilizatori). În același timp, Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național prevede acțiuni de eliminare sau îmbunătățire a punctelor slabe, prin exploatarea oportunităților și evitarea amenințărilor (exemplu: dezvoltarea programelor de perfecționare a statisticienilor – limitată actual din lipsă de resurse financiare – prin parteneriate cu societatea academică și finanțare internațională s.a.)

Informațiile prezentate în analiza SWOT folosesc ca și punct de pornire pentru obiectivele, măsurile și acțiunile formulate mai jos în cadrul Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național.

Acestea reprezintă condițiile și contextul în care procesul de elaborare a Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național, ca parte componentă a cadrului strategic național, are la bază continuitatea privind performanțele, provocările și perspectivele curente și viitoare ale Biroului Național de Statistică, în special, și ale întregului sistem statistic în general.

2. Misiune, viziune și valori

Misiunea sistemului statistic național

Sistemul statistic național, dezvoltat și durabil, care colectează, procesează și diseminează statistici oficiale obiective, credibile și în timp util, necesare pentru fundamentarea/luarea politicilor/deciziilor, cercetarea, prognozarea și informarea generală a societății.

Viziunea 2020

La orizontul anului 2020, sistemul statistic național, coordonat de Biroul Național de Statistică va funcționa ca o structură integrată, coordonată, eficientă și inovativă, aliniată cadrului legislativ privind statistica oficială și Codului de practici al statisticilor europene.

Valorile sistemului statistic național

Realizarea misiunii și viziunii sistemului statistic național va avea la bază un șir de valori care vor fi urmate de către statisticienii din țară, pentru a asigura respectarea Codului de practici al statisticilor europene și principiilor fundamentale ale statisticii oficiale.

1) producem date și informații statistice de calitate și utile, bazate pe independență profesională și metodologii armonizate la standardele și normele europene și internaționale;

2) diseminăm imparțial, echidistant și în timp util date statistice obiective și relevante către toți utilizatorii;

3) funcționăm cu personal profesionist, devotat principiilor și normelor de funcționare a statisticii oficiale într-un stat democratic;

4) colaborăm activ în cadrul sistemului statistic național și cu sistemele statistice externe, răspunzând necesităților utilizatorilor, optimizând sarcina asupra respondenților de date și eficientizând procesele statistice;

5) sîntem transparenți cu privire la funcționarea și evoluția sistemului statistic național, la performanțele și progresul înregistrat.

3. Direcții prioritare, obiective, măsuri și acțiuni

În vederea îndeplinirii misiunii și viziunii asumate, Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național este structurată pe două direcții prioritare care au în componența lor cinci obiective strategice și măsuri corespunzătoare fiecărui obiectiv. Măsurile sînt concretizate prin acțiuni ce se regăsesc în Planul de acțiuni. Toate acestea descriu modalitatea de lucru în cadrul sistemului statistic național pe fiecare direcție prioritară și acțiunile strategice necesare pentru a depăși constrîngerile actuale și a atinge viziunea formulată, actorii relevanți și responsabilitățile/contribuțiile acestora, rezultatele așteptate și impactul preconizat. Consolidînd parteneriate durabile între producătorii, furnizorii și utilizatorii de date, îmbunătățind capacitățile profesionale ale statisticienilor și optimizînd procesele statistice, implementînd standarde de management al calității în statistică, promovînd cultura statistică în societate, se dorește a ajunge la un sistem statistic național durabil, coordonat și eficient.

Direcția prioritară 1. Calitate îmbunătățită a produselor și serviciilor statistice

Obiectivul 1.1. Statistica oficială aliniată la standardele de calitate internaționale

Măsura 1.1.1. Introducerea sistemului de calitate în sistemul statistic național;

Măsura 1.1.2. Optimizarea proceselor de producție statistică

Măsura 1.1.3. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii tehnologiei informaționale și de comunicații a sistemului statistic național.

Obiectivul 1.2. Produsele și serviciile statistice diversificate, dezvoltate și consolidate

Măsura 1.2.1. Dezvoltarea statisticii macroeconomice;

Măsura 1.2.2. Dezvoltarea statisticii agricole și a mediului înconjurător;

Măsura 1.2.3. Dezvoltarea statisticii întreprinderilor;

Măsura 1.2.4. Dezvoltarea statisticilor sociale;

Măsura 1.2.5. Îmbunătățirea nivelului de dezagregare a indicatorilor socio-economici (statistica regională, statistica gender, indicatorii naționali localizați pentru raportarea obiectivelor de dezvoltare durabilă).

Obiectivul 1.3. Datele și informațiile statistice eficient diseminate și utilizate în societate

Măsura 1.3.1. Îmbunătățirea diseminării datelor și accesul la datele statistice;

Măsura 1.3.2. Promovarea culturii statistice la nivelul utilizatorilor.

Dirrecția prioritară 2. Cadrul instituțional al sistemului statistic național consolidat

Obiectivul 2.1. Sistemul statistic național consolidat sub aspect organizațional, operațional și funcțional

Măsura 2.1.1 .Consolidarea politicilor și coordonarea statisticii;

Măsura 2.1.2 .Fortificarea managementului resurselor umane în cadrul sistemului statistic național;

Măsura 2.1.3. Finanțarea susținută și sustenabilă a activităților statistice.

Obiectivul 2.2. Rolul consolidat de coordonator al Biroului Național de Statistică pentru sistemului statistic național

Măsura 2.2.1. Optimizarea/redefinirea atribuțiilor și funcțiilor sistemului statistic național;

Măsura 2.2.2 .Coordonarea sistemului statistic național de către Biroul Național de Statistică, ca serviciu de interes general;

Măsura 2.2.3 .Determinarea și recunoașterea producătorilor de date statistice.

Dirrecția prioritară 1. Calitate îmbunătățită a produselor și serviciilor statistice

Cererea de informații de calitate în continuă creștere, reprezintă o provocare a sistemului statistic național de a răspunde cerințelor tuturor categoriilor de utilizatori cu produse și servicii statistice îmbunătățite, care să fie armonizate la standardele de calitate aplicate la nivel internațional.

Obiectivele și măsurile incluse în această dirrecție prioritară au acțiuni transversale și se aplică tuturor domeniilor statisticii oficiale, precum și etapelor și proceselor de producție statistică, astfel încât rezultatul pe care sistemului statistic național îl vizează în orizontul de timp pentru care Strategia de dezvoltare este elaborată, să contribuie la creșterea, în mod treptat, a gradului de încredere în datele

statistice, de la nivelul actual considerat „satisfăcător” la un nivel de încredere „mediu”.

Implementarea acțiunilor acestei direcții prioritare este responsabilitatea tuturor producătorilor de statistici oficiale care vizează:

- 1) relațiile dintre producătorii de date care activează în cadrul sistemului statistic național, furnizorii de date și informații primare și utilizatorii de date;
- 2) accesul la datele și informațiile statisticilor oficiale;
- 3) criteriile de conformitate cu standardele Uniunii Europene privind statisticile oficiale – Codul de practici al statisticilor europene;
- 4) logistica (mijloacele tehnice) de colectare, procesare și diseminare a datelor;
- 5) efortul de colectare de date primare pentru același indicator statistic și sarcina de răspuns a respondenților (furnizorilor de date primare);
- 6) costul de producere a informațiilor statistice;
- 7) soluțiile de promovare a produselor și serviciilor statistice;
- 8) credibilitatea în statistică, respectiv în “brand-ul” statisticii oficiale;
- 9) comunicarea și relaționarea cu actorii implicați în procesul statistic.

Obiectivul 1.1. Statistica oficială aliniată la standardele de calitate internaționale

Sistemul statistic național trebuie să furnizeze informații și date de calitate, iar luarea de decizii pe bază de evidențe, să devină regula societății. Credibilitatea statisticilor oficiale ale Republicii Moldova actualmente este scăzută, din cauza faptului că nu a fost evidențiat, la nivelul tuturor actorilor implicați în procesul de producție statistică, un standard de calitate la care aceștia sînt obligați să răspundă. Alinierea la standardele de calitate în statistică este o condiție indispensabilă a îmbunătățirii întregului sistem statistic național și a confirmării faptului că procesele democratice de dezvoltare societății moldovenești sînt susținute prin statistici oficiale calitative.

Alinierea la standardele de calitate permite asigurarea calității totale în statistica oficială, conform standardelor europene, iar aceasta este dezideratul urmărit pînă în anul 2020, prin documentarea tuturor proceselor, evaluarea etapelor și elementelor componente ale calității (relevanța, completitudinea, acuratețea, oportunitatea, operativitatea, coerența, claritatea, comparabilitatea). În acest mod, sistemul statistic național are în vedere eliminarea disfuncționalităților și asigurarea conformității cu normele internaționale ale fluxului de producție al statisticilor oficiale, astfel încît, la orizontul anului 2020, sistemul statistic național să fie funcțional și comparabil, ca

performanțe, cu sistemele similare utilizate în alte țări recunoscute pentru calitatea statisticilor oficiale.

Indicator: În perspectiva anului 2020, procesele statisticilor naționale oficiale ale Republicii Moldova să fie aliniată la standardele de calitate internaționale pînă la un calificativ oficial recunoscut ca „mediu”, comparativ cu situația actuală, care plasează alinierea ca fiind în fază „incipientă”.

Trei măsuri principale trebuie să asigure atingerea rezultatelor corespunzătoare obiectivului de “Aliniere a statisticii oficiale la standardele de calitate”, pe care sistemul statistic național le vizează în orizontul de timp pentru care Strategia de dezvoltare este elaborată.

O serie de rezultate trebuie să fie obținute de către sistemului statistic național în perioada 2016-2020, prin implementarea măsurilor expuse, respectiv:

1) cadrul organizatoric necesar pentru implementarea proceselor managementului calității și a modelului generic al proceselor statistice creat la nivelul oficiului central de statistică;

2) satisfacerea utilizatorilor asupra calității datelor măsurată prin sondaje de opinie;

3) sistemul de rapoarte de calitate pentru principalele domenii statistice și pentru toate anchetele și lucrările statistice disponibil tuturor actorilor interesați ai sistemului statistic național;

4) elaborarea de metadate statistice pentru producători și utilizatori;

5) bunele practici, dobîndite în privința îmbunătățirii calității în statistică, diseminate către toate sectoarele și domeniile în care s-a implementat sistemul;

6) evaluarea calității datelor și proceselor statistice conform practicilor avansate ale țărilor Uniunii Europene;

7) personalul din toate structurile organizatorice ale sistemului statistic național, Biroului Național de Statistică și ale altor producători de date, instruit și pregătit pentru însușirea modalităților de evaluare a calității statistice.

Măsura 1.1.1. Introducerea sistemului de calitate în sistemul statistic național

Implementarea Strategiei susține îmbunătățirea serviciilor statistice furnizate de sistemul statistic național. Aceasta implică promovarea unor standarde superioare de calitate a datelor, precum și reacții prompte la cerințele utilizatorilor. Îmbunătățirea calității datelor se impune și se realizează prin adoptarea în regim prioritar a standardelor de calitate (proponeri de a fi selectate din modelele de tip QAF, EFQM,

TQM ISO etc.). Implementarea treptată a standardelor de calitate determină o serie de rezultate care pe viitor, susțin și satisfac nevoia de date statistice:

1) clasificatoare și nomenclatoare folosite unitar de toți producătorii de date din sistemul statistic național, deținătorii și furnizorii de date;

2) respectarea principiilor din Codul de practici al statisticilor europene aferente produselor statistice (relevanță, acuratețe și fiabilitate, promptitudine și punctualitate, coerență și comparabilitate, accesibilitate și claritate) de către toți producătorii de date din sistemul statistic național;

3) indicatori statistici relevanți în domeniul economic și social;

4) calendare de informare propuse pentru a face cunoscute publicului larg statisticile disponibile și detaliile practice de obținere și accesare a informațiilor la băncile de date și la alte mijloace de difuzare a informațiilor de către membrii sistemului statistic național;

5) acces la datele statistice oficiale și metadatele disponibile și oferire a expertizei vizînd interpretarea corectă a datelor și microdatelor în condițiile respectării confidențialității datelor individuale, prezentarea de informații la nivel de microdate pentru cercetări științifice, potrivit cadrului legal;

6) organizarea bibliotecii electronice a conținutului informațional statistic.

Activitatea statistică la nivelul sistemului statistic național, a tuturor membrilor acestuia (producători de date statistice, deținători de date administrative sau operatori de date statistice) actualmente este neformalizată. Constatarea este înregistrată ca un punct slab al sistemului statistic național în analiza funcțională. Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național, pentru atingerea rezultatului vizat, pînă în anul 2020, abordează ca prioritate adoptarea și implementarea sistemului integrat al calității proceselor statistice.

Indicator: Procesele statistice aliniate la standardele internaționale de calitate pînă în anul 2020.

Calitatea produselor și serviciilor statistice trebuie să crească prin implementarea acțiunilor prevăzute în cadrul acestei măsuri pentru: introducerea politicii în domeniul calității statisticii, a sistemului (standardului) propriu-zis de calitate și a instrumentelor și procedurilor aferente managementului calității - planul de calitate. Toate ministerele, instituțiile și agențiile care sînt parte a sistemului statistic național trebuie să fie implicate și responsabile pentru colaborarea în pregătirea și implementarea acțiunilor.

Politica de calitate se întemeiază pe standardele internaționale în domeniu, pe cerințele naționale prevăzute în lege și pe angajamentul personalului statistic de respectare a structurilor, proceselor și procedurilor necesare urmării continue a calității în statistica oficială. Punerea în aplicare a politicii de calitate se realizează

prin selectarea și asumarea unui standard de calitate care se adaptează la specificul Republicii Moldova, și prin elaborarea și implementarea unui plan de calitate pe componente, etape și structuri ale modelului asumat de managementul sistemului statistic național.

Măsura 1.1.2. Optimizarea proceselor de producție statistică

Activitatea de producție statistică desfășurată în Republica Moldova se confruntă cu o serie de neajunsuri, așa cum au fost acestea observate în procesul de evaluare: accesul limitat la datele administrative; conținutul și formatul datelor din sursele de date administrative nu corespund necesităților statistice, inclusiv disponibilitatea redusă a datelor în format electronic, precum și efectuarea de activități similare de colectare a datelor, independente, în cadrul autorităților publice, cu un consum de resurse nejustificat. Toate acestea concluzionează o problemă de organizare a fluxurilor și a lucrărilor statistice, respectiv unele procese de producție statistică conțin etape și faze de lucru care trebuie optimizate la nivelul sistemului statistic național.

Statistica oficială a Republicii Moldova realizează ocazional optimizare în cadrul proceselor statistice pentru anumite activități sau componente ale procesului (colectare, diseminare). Pentru atingerea rezultatului vizat, pînă în anul 2020, măsura vizează optimizarea regulată (continuă) a proceselor statistice care, în ansamblul de măsuri combinate la nivelul obiectivului, contribuie la atingerea rezultatului acestuia.

Indicator: Frecvența acțiunilor de optimizare a proceselor de producție în cadrul sistemului statistic național să fie „continuă – cu o regularitate minimă anuală” pînă în anul 2020, față de „ocazional” în momentul actual.

Calitatea produselor și serviciilor statistice trebuie să crească prin implementarea acțiunilor prevăzute în cadrul acestei măsuri privind: procesele de tip recurent (repetitive în procesul de producție), recensămintele și cercetările statistice prin sondaj, precum și procesele de producție conexe (de suport), și de stocare a datelor. Gradul de încărcare a respondenților să fie redus prin colectarea de indicatori relevanți și adaptați scopului cercetărilor statistice, iar sursele de date administrative să fie utilizate pentru:

- 1) actualizarea registrelor statistice;
- 2) producerea indicatorilor statistici;
- 3) micșorarea presiunii informaționale asupra respondenților statistici;
- 4) îmbunătățirea calității datelor statistice.

Toate ministerele, instituțiile și agențiile care sînt parte a sistemului statistic național să fie implicate și responsabile pentru colaborarea în pregătirea și implementarea acțiunilor.

Procesele recurente să fie optimizate conform standardelor internaționale pe care sistemul statistic național le va adopta în perioada 2016-2020 și să vizeze utilizarea echilibrată a datelor administrative și a cercetărilor statistice prin sondaj, pentru a îmbunătăți și a conecta fluxul de date din surse administrative cu cel obținut din surse de date deschise, cum ar fi, de exemplu, sursele de date administrative accesate prin intermediul platformei guvernamentale de interoperabilitate MConnect.

Procesele de producție suport au în vedere dezvoltarea și actualizarea instrumentelor folosite pentru producerea de date statistice.

Sistemul de stocare în bănci de date are ca scop susținerea consolidării capacităților tehnice pentru stocarea datelor statistice, sistematizarea modului de constituire al seriilor de date, armonizarea sistemului de metadate.

Necesitatea raportării datelor statistice la hărțile geografice impune dezvoltarea Sistemului Informațional Geografic. În cadrul Biroului Național de Statistică, implementarea Sistemului Informațional Geografic presupune crearea și dezvoltarea infrastructurii de date spațiale statistice în conformitate cu Directiva 2007/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului, de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE).

Măsura 1.1.3. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii tehnologiei informaționale și de comunicații a sistemului statistic național

Elaborarea și realizarea documentelor de politici solicită o cantitate crescândă de informație statistică relevantă, generând necesitatea elaborării noilor informații statistice, prezentarea datelor statistice într-o formă mai accesibilă și facilă pentru utilizatori. Acestea pot fi obținute numai dacă producătorii informației statistice oficiale posedă infrastructuri moderne de tehnologii informaționale și de comunicații și utilizează metode și tehnologii moderne de colectare, prelucrare, stocare și diseminare a informației statistice.

Sistemul statistic național are în componența sa mulți producători de date și deținători de date administrative care utilizează o structură informațională eterogenă, care include echipament, sisteme operaționale, sisteme de gestiune a bazelor de date și soft aplicativ, cu grad de uzură morală și fizică cuprins între 1 și 15 ani. Considerat ca un punct slab al sistemului statistic național, componenta de tehnologii informaționale și de comunicații este azi esențială pentru dezvoltarea domeniilor statisticii și a calității proceselor acesteia. Sistemul statistic național trebuie să se dezvolte în conformitate cu normele și cerințele tehnologice moderne și să susțină dezvoltarea unui sistem informațional automatizat integrat, care să permită colectarea, prelucrarea, stocarea și diseminarea informației statistice oficiale.

În cadrul sistemului statistic național tehnologia informațională și de comunicații este utilizată nu numai pentru operațiuni de producție statistică

(colectarea datelor, prelucrarea de chestionare, tratarea și analiza datelor sondajului, tabele, compilarea statistică, producția de statistici ciclice și sectoriale etc.), dar și pentru management și schimb de date cum ar fi:

1) asigurarea accesului la infrastructura de comunicații pentru oficiile teritoriale (regionale) de statistică;

2) crearea de servicii electronice și digitizarea datelor statistice (interoperabilitate);

3) digitizarea serviciilor prestate de Biroul Național de Statistică;

4) creșterea abilității forței de muncă a sectorului statistic în utilizarea soluțiilor tehnologiei informaționale și de comunicații;

5) utilizarea platformelor MCloud și MConnect.

Pentru atingerea rezultatului vizat, pînă în anul 2020, este necesară o măsură de dezvoltare și modernizare a infrastructurii tehnologiei informaționale și de comunicații a sistemului statistic național care să capaciteze și resursele financiare necesare și să realizeze sinergii cu strategiile de tehnologie informațională și de comunicații din Republica Moldova.

Corepunzător, revizuirea conceptului sistemului informațional integrat, care a fost deja elaborat de către Biroul Național de Statistică, ar fi un pas spre armonizarea și integrarea tuturor activităților începînd cu planificarea, colectarea, procesarea, analiza, diseminarea și finalizînd cu depozitarea datelor statistice. Acest sistem, asigură, de asemenea, suportul serviciilor transversale, cum ar fi: metadatele, cadrele de eșantionare, organizarea cercetărilor statistice, datele geospațiale și administrarea conținutului, bazele de date de lucru și depozitele de date. Design-ul și implementarea acestui sistem trebuie să fie pe cît de flexibile și treptate, pe atît de extinse și măsurabile.

Indicator: Nivelul de modernizare a sistemului tehnologic informațional și de comunicații al sistemului statistic național considerat „ridicat” (gradul de automatizare a proceselor statistice de 80%) pînă în anul 2020.

Dezvoltarea (extinderea) și modernizarea infrastructurii tehnologiei informaționale și de comunicații a sistemului statistic național se realizează prin acțiunile ce țin de elaborarea, actualizarea și implementarea Planului de dezvoltare a tehnologiei informaționale și de comunicații al sistemului statistic național și corelarea cu Strategia e-Guvernare, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.710 din 20 septembrie 2011 cu privire la aprobarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare) și a priorităților naționale propuse de Centrul de e-Guvernare al Republicii Moldova, precum și prin acțiunile de adaptare a sistemelor tehnologiei informaționale și de comunicații pentru guvernanta întru

creșterea performanței activităților realizate de sistemul statistic național și Biroul Național de Statistică.

Obiectivul 1.2. Produsele și serviciile statistice diversificate, dezvoltate și consolidate

Sistemul statistic național trebuie să furnizeze, prin mijloacele și capacitățile sale, informații și date statistice necesare dezvoltării societății moldovenești în toate domeniile vieții sociale, economice, culturale și de colaborare internațională. Republica Moldova este parte a unui sistem economic și social regional și internațional, iar deciziile de dezvoltare au nevoie de statistici credibile și, mai ales, comparabile.

Comparabilitatea datelor, ca și componentă a calității este limitată în cadrul sistemului statistic național, din cauza capacității reduse a statisticii de a reacționa la modificările și schimbările ce se produc în viața economică și socială, precum și din cauza timpului îndelungat necesar pentru adaptarea la schimbările socio-economice și indisponibilitatea unor produse statistice. Acest mod de asigurare cu statistici comparabile, întârziat în timp și adaptat anevoios, poziționează sistemul statistic național ca fiind reactiv la schimbări și nu proactiv, iar rolul statisticii de a oferi informații pentru luarea de decizii pe bază de evidențe este îndeplinit parțial. În același context, strategiile de dezvoltare ale domeniilor economice și sociale, elaborate de ministere și aprobate de către Guvern se construiesc și trebuie să se bazeze pe date statistice și să prevadă dezvoltarea componentelor de statistică sectorială pentru luarea de decizii în baza evidențelor.

La nivelul întregii societăți există date administrative suficiente care să susțină elaborarea de produse și lucrări statistice comparabile cu cerințele ONU și/sau EUROSTAT. O serie de instituții dispun de capacități de asumare a rolului de producător de date statistice oficiale. În acest mod, produsele și serviciile statistice sînt diversificate, cuprinzătoare și relevante, oportune și asigurate la nivelul cerințelor utilizatorilor de date statistice și cu respectarea calității asumate prin standardele internaționale.

Indicator: În perspectiva anului 2020, gradul de satisfacere cu produse și servicii statistice comparabile cu standardele internaționale crește treptat de la nivelul actual de „satisfăcător” la nivelul „mediu”.

Patru măsuri principale dedicate principalelor categorii de statistici asigură atingerea rezultatelor corespunzătoare obiectivului de “Consolidare, dezvoltare și diversificare a produselor și serviciilor statistice”, pe care sistemul statistic național le vizează în orizontul de timp pentru care Strategia de dezvoltare este elaborată.

Rezultatele indirecte care vor fi obținute de către sistemul statistic național în perioada 2016-2020 prin implementarea măsurilor expuse cuprind:

- 1) procesele statistice într-un domeniu social/economic, uniformizate integral;
- 2) acorduri noi încheiate cu partenerii pentru folosirea surselor administrative de date în scopuri statistice;
- 3) modalități procedurale și un sistem eficient de informare constituite cu privire la orice modificări ale conceptului structurii, metodelor și tehnicilor folosite în construcția surselor administrative;
- 4) politici de revizuire a datelor în scopul asimilării de către utilizatori a modificării periodice a datelor, ca urmare a unor circumstanțe legate de procesul statistic elaborat și aprobat pentru identificarea de noi surse de date, schimbări în clasificări, metodologii noi, alinieri la standardele internaționale;
- 5) statistici regionale pe diverse domenii dezvoltate în mod continuu.

Totodată, cadrul strategic național de monitorizare și evaluare, necesitățile de raportare față de comunitatea internațională determină un necesar de date adiționale pentru anumite grupuri vulnerabile de populație, dar și a statisticilor care traversează orizontal celelalte domenii ale statisticii, precum statistica sexelor și statistica regională.

Măsura 1.2.1. Dezvoltarea statisticii macroeconomice

Măsurarea indicatorilor statistici din domeniul prețurilor, contextul politicii monetare și de supraveghere macro-economică, ca instrument indispensabil solicitat la nivel național, internațional, dar în special la nivel european, precum și a statisticilor conturilor naționale, comerțului exterior de mărfuri și servicii în conformitate cu recomandările ONU și EUROSTAT, reprezintă o prioritate a sistemului statistic național.

Pentru atingerea rezultatului vizat, până în anul 2020 dezvoltarea statisticii macroeconomice reprezintă o prioritate a Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național și vizează producerea de date statistice de calitate pentru a sprijini dezvoltarea, monitorizarea și evaluarea politicilor economice naționale și îmbunătățirea statisticilor în domeniile de bază.

Indicator: În anul 2020, indicatorii statisticii macroeconomice (indicatorii statistici de bază din conturile naționale, statisticii prețurilor, statisticii comerțului exterior de mărfuri și servicii) sînt disponibili și comparabili cu indicatorii EUROSTAT/ONU.

Statistica macroeconomică se dezvoltă și se diversifică prin implementarea acțiunilor prevăzute în cadrul acestei măsuri dedicate fiecărui domeniu:

- 1) statistica conturilor naționale;
- 2) statistica prețurilor;

3) statistica comerțului exterior de mărfuri și servicii.

Astfel, sistemul statistic al Republicii Moldova se aliniează la demersul și ritmul de elaborare și diseminare a principalilor indicatori macroeconomici în termene reale, pentru a putea determina gradul de stabilitate al prețurilor la nivel național, rezultatele politicilor monetare (determinate de Banca Națională a Moldovei), precum și al inflației și al indicilor de preț, necesari pentru evaluarea competitivității naționale și internaționale.

Ministerele cu specific economic, Banca Națională a Moldovei, instituțiile și agențiile care sînt parte a sistemului statistic național și au atribuții în sectoarele economiei sînt implicate și responsabile pentru colaborarea în pregătirea și implementarea acțiunilor pentru obținerea datelor statistice relevante și corecte la nivel național și comparabile la nivel internațional.

Măsura 1.2.2. Dezvoltarea statisticii agricole și a mediului înconjurător

În economia Republicii Moldova agricultura ocupă un loc important: terenurile agricole ocupă 3/4 din suprafața totală a terenurilor țării; în agricultură activează 1/3 din totalul populației ocupate a țării; exportul producției de origine agricolă constituie circa 1/2 din totalul exportului.

În prezent statistica agriculturii este centralizată în cadrul Biroului Național de Statistică, în afară de statistica fondului funciar, care se realizează de către Agenția Relații Funciare și Cadastru. Statistica agriculturii include diferite domenii, cum ar fi: cultura plantelor, sectorul zootehnic, baza tehnico-materială a agriculturii, activitatea financiar-economică a exploatațiilor agricole, sectorul agri-mediu.

Politicile de mediu promovate de Ministerul Mediului și implementate de inspecțiile sale subordonate, sînt azi în strînsă corelare cu sectorul agricol, iar la nivel național, strategia de mediu tratează cu interes sectorul de informații publice și date statistice pentru ca acestea să fie aliniat la acordurile și convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte.

Pentru atingerea rezultatului vizat, pînă în anul 2020 se susține perfecționarea sistemului de colectare și procesare a datelor și de elaborare a calculelor statistice în domeniul agriculturii și mediului.

Indicator: În anul 2020 indicatorii statistici de bază privind agricultura, indicatorii statistici de bază privind mediul, sînt disponibili și comparabili cu indicatorii EUROSTAT/ONU.

Măsura determină diversificarea și îmbunătățirea calității datelor din domeniul statisticii agricole și de mediu în contextul prevederilor "Strategiei globale a perfecționării statisticilor agricole și rurale", precum și în conformitate cu legislația de mediu în vigoare și cu necesitățile utilizatorilor.

În scopul decentralizării statisticii agriculturii, se examinează posibilitatea transferului unor sarcini în domeniul statisticii agricole, existente în prezent în portofoliul Biroului Național de Statistică, către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, utilizând potențialul ministerului. Dezvoltarea statisticii de mediu continuă în cadrul creării și dezvoltării sistemului național de informare ecologică ca parte componentă a sistemului comun de informare ecologică în regiunea Europei de Est, în cadrul Parteneriatului de Vecinătate, cu implicarea Ministerului Mediului și a inspecțiilor sale subordonate, în strânsă colaborare cu Biroul Național de Statistică și membrii sistemului statistic național.

Măsura 1.2.3. Dezvoltarea statisticii întreprinderilor

Cadrul de dezvoltare al societății moldovenești este strâns legat de procesele de globalizare. Fenomenele globale de natură socială și economică (migrația, criza economică) produc efecte asupra mediului intern al societății, respectiv asupra componentelor de dezvoltare economică ale acesteia - întreprinderile. În era tehnologică, întreprinderea este dependentă de inovare, de surse de energie ieftine și de forță de muncă specializată, iar deciziile strategice de dezvoltare sînt dependente de informații statistice despre piața și evoluția pe structuri de date a indicatorilor statisticii privind activitatea întreprinderilor.

Statistica actuală este limitată în capacitatea de a pune la dispoziție informații relevante pentru luare de decizii pe bază de evidențe în domeniul întreprinderilor, al energiei, al cercetării și inovării. Emiterea de politici publice în domeniul economico-social presupune și dezvoltarea statisticii întreprinderilor pentru furnizarea de servicii și produse specializate, necesare sectoarelor enumerate.

În contextul acestei strategii și în conformitate cu definițiile curente ale EUROSTAT, din cadrul statisticii întreprinderilor fac parte:

- 1) statistica pe termen lung a întreprinderilor (statistica structurală, statistica privind producția industrială, statistica construcțiilor, statistica comerțului interior);
- 2) statistica pe termen scurt a întreprinderilor (pentru activitățile din industrie, construcții, comerț și servicii de piață);
- 3) statistica energiei (statistica pe termen lung și scurt, prețurile la energie, balanța energetică);
- 4) statistica transporturilor (de mărfuri și pasageri);
- 5) statistica tehnologiei informației și comunicațiilor (electronice și poștale);
- 6) statistica turismului.

Pentru atingerea rezultatului vizat, pînă în anul 2020 este necesar de dezvoltat în continuare statistica întreprinderilor, în corespundere cu prevederile standardelor internaționale.

Indicator: În 2020, indicatorii statistici pe termen lung și pe termen scurt ai activității întreprinderilor, indicatorii statistici în domeniul energiei, cercetării și inovării, turismului, transporturilor, tehnologiei informației și comunicațiilor sînt elaborați în conformitate cu metodologiile internaționale (EUROSTAT/ONU) și în corespundere cu cerințele naționale pentru elaborarea și monitorizarea documentelor de politici.

Măsura aduce îmbunătățirea proceselor generale de producție statistică: colectarea, prelucrarea și diseminarea statisticii întreprinderilor, datorită armonizării cadrului metodologic și metodelor utilizate conform cerințelor Uniunii Europene, precum și reducerea sarcinii informaționale asupra respondenților statistici, ca urmare a trecerii de la cercetările exhaustive la cele selective, utilizării datelor administrative, în scopul reducerii numărului/frecvenței cercetărilor statistice și solicitărilor de date, precum și a substituirii metodelor clasice de colectare a datelor pe suport de hîrtie cu metodele de colectare on-line.

Dezvoltarea statisticii întreprinderilor este implementată în parteneriat cu organele administrației publice, deținători ai surselor de date administrative (Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Agenția Națională de Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Ministerul Transporturilor, Autoritatea Aeronautică Civilă, Agenția Turismului, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, Casa Națională de Asigurări Sociale, Ministerul Justiției etc.) necesare pentru producerea, diversificarea și îmbunătățirea statisticii întreprinderilor.

Măsura 1.2.4. Dezvoltarea statisticilor sociale

Unul dintre obiectivele de bază ale Strategiei Naționale de Dezvoltare Moldova 2020 este reducerea sărăciei și îmbunătățirea nivelului de bunăstare a populației. Monitorizarea și evaluarea impactului politicilor sociale și economice necesită o abordare complexă în dezvoltarea tuturor domeniilor statisticii sociale, precum statistica populației, demografiei și migrației, statistica educației, sănătății, pieței muncii, protecția socială, calitatea vieții, justiție, cultură și alte statistici, care asigură cadrul informațional necesar pentru reflectarea schimbărilor din societate. De asemenea, aceste sectoare sînt și cele mai dificil de reformat, din cauza implicațiilor sociale și bugetare pe termen lung pe care deciziile politice și de guvernare le au și din cauza predictibilității efectelor asupra societății care sînt greu de estimat.

Strategiile sectoriale elaborate de ministere susțin dezvoltarea statisticilor și produselor statistice necesare utilizatorilor și decidenților pentru luarea deciziilor informate și documentate. Sectoarele sociale sînt esențiale în relațiile viitoare ale

Republicii Moldova cu Uniunea Europeană, fapt ce este menționat și în Acordul de Asocierie și care vor primi asistență tehnică și financiară în viitor în baza statisticilor oficiale puse la dispoziție de membrii sistemului statistic național. În acest sens, sînt necesare asigurări clare că produsele și statisticile oficiale sînt suficiente pentru informarea partenerilor externi, dar și compatibile în evaluarea datelor și informațiilor furnizate cu cerințele internaționale și EUROSTAT.

Îmbunătățirea statisticii sociale este implementată în parteneriat cu ministerele și agențiile care sînt responsabile de sectoarele sociale ale țării, respectiv Ministerul Sănătății, Ministerul Educației, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Culturii etc., precum și instituțiile subordonate acestora, care dețin sau prelucrează date și informații cu caracter statistic și care participă la sistemul statistic național. În acest context, o acțiune comună pentru Brioul Național de Statistică și ministere este elaborarea unui program și a condițiilor legale, tehnice și procedurale de transfer și schimb de date și informații, precum și explorarea surselor administrative pentru producerea de indicatori noi și reducerea poverii asupra respondenților.

Statistica oficială este prezentă cu rapoarte și lucrări statistice, dar acestea nu acoperă integral cererea sporită față de indicatorii statistici în domeniul social pentru elaborarea de politici publice în domeniile sociale.

Datele administrative disponibile datorită instrumentarului existent (recensăminte, date administrative privind populația, registre ale asigurărilor de sănătate sau de asistență socială), dezvoltat prin intermediul resurselor bugetare naționale, dar și prin asistența tehnică și financiară internațională (programele de asistență de la Banca Mondială pentru reforma sănătății, pentru reforma sectorului de asistență socială sau pentru educație; programele Uniunii Europene), reprezintă surse valoroase ce se vor exploata și dezvolta pe viitor, în colaborare cu ministerele și agențiile cu atribuții și responsabilități în domeniu.

Pentru atingerea rezultatului vizat, pînă în anul 2020, se impune dezvoltarea domeniilor statisticii care vizează producerea de date statistice de calitate pentru a sprijini dezvoltarea, monitorizarea și evaluarea tuturor politicilor sociale naționale.

Indicator: În 2020, indicatorii statistici de bază ai populației, demografiei și migrației internaționale, indicatorii statistici de bază ai pieței muncii, indicatorii de bază din domeniul statisticii educației, statisticii sănătății, condițiilor de viață sînt elaborați conform metodologiilor internaționale și cerințelor naționale necesare pentru elaborarea și monitorizarea documentelor naționale de politici, disponibili și comparabili cu indicatorii EUROSTAT/ONU.

Implementarea acțiunilor pentru îmbunătățirea statisticilor sociale determină o serie de beneficii și rezultate pe termen lung, precum:

- 1) procesul de colectare a datelor în domeniul social este armonizat și îmbunătățit între partenerii sistemului statistic național;
- 2) paralelismele se elimină și scade sarcina pentru unitățile raportoare;
- 3) metodologiile aplicate privind statistica forței de muncă, a sănătății și securității în muncă sînt conforme cu standardele internaționale din domeniu și normele europene;
- 4) estimările pentru indicatorii de sărăcie și excluziune socială devin compatibile cu cerințele internaționale.

Concomitent cu implementarea măsurii, Brioul Național de Statistică continuă proiectele începute în anii precedenți și susține cu toate resursele finalizarea și diseminarea rezultatelor recensămîntului populației și al locuințelor 2014, pentru estimarea, pe baza rezultatelor recensămîntului populației și al locuințelor din 2014, a numărului populației Republicii Moldova și recalcularea indicatorilor demografici, pentru perioada 2004-2014.

Măsura 1.2.5. Îmbunătățirea nivelului de dezagregare a indicatorilor socio-economici (indicatorii naționali localizați pentru raportarea obiectivelor de dezvoltare durabilă, statistica gender, statistica regională)

Obiectivele de dezvoltare durabilă vin să substituie obiectivele de dezvoltare a mileniului, cele opt ținte pe care lumea s-a angajat să le atingă pînă în anul 2015. Obiectivele de dezvoltare a mileniului, adoptate în 2000, au avut ca scop eradicarea sărăciei, foamei, bolilor, inegalității de gen și accesul la apă și canalizare. Atît la nivel global, cît și național, au fost atinse progrese, cu toate acestea, sărăcia nu a fost eradicată complet. Totuși, această experiență a demonstrat importanța unei agende și eforturi unificate din partea tuturor. Astfel, în perioada 25-27 septembrie 2015, toate cele 193 de state membre ale Națiunilor Unite au adoptat un plan pentru atingerea unui viitor mai bun pentru toți – stabilind o cale pentru următorii 15 ani pentru a pune capăt sărăciei extreme, pentru a lupta cu inegalitatea și nedreptatea și pentru a proteja planeta noastră. La baza Agendei 2030 stau obiectivele de dezvoltare durabilă, care definesc clar lumii ce ne dorim – este valabil pentru toate țările și nici una nu este lăsată deoparte. Similar cu celelalte țări, Republica Moldova și-a asumat angajamente privind implementarea Agendei 2030.

Noua agendă de dezvoltare durabilă a lumii pînă în anul 2030 stabilește 17 obiective de dezvoltare durabilă, ce au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2016 și care necesită acțiuni colective, la toate nivelurile, prin stabilirea de parteneriate cu societatea civilă, sectorul privat, agențiile de dezvoltare internaționale, organizațiile filantropice, pentru a aborda provocările perioadei actuale și pentru a susține o abordare integrată a dezvoltării durabile, pentru a aborda inegalitățile și discriminarea, ca element central în realizarea imperativului general de „a nu lăsa pe nimeni în urmă”.

Transpunerea obiectivelor de dezvoltare durabilă la nivel național numită „adaptare națională” presupune, de asemenea, un efort comun din partea tuturor (autorităților, statisticienilor, comunității) la inventarierea situației, stabilirea indicatorilor de monitorizare și evaluare a țintelor naționale.

Agenda 2030 consideră ca elemente de importanță critică consolidarea instituțională a oficiilor naționale de statistică pentru utilizarea cât mai largă a tuturor surselor de date posibile și explorarea de noi tehnologii și abordări inovative, cu sprijinul și expertiza mediului academic, a sectorului privat și a societății civile, care încurajează inovația, ca abordare și/sau instrument, în producerea datelor statistice. În acest context, se impune un exercițiu vast de cartografiere a ecosistemului de date care ar fundamenta acțiunile ulterioare în vederea implementării Agendei 2030 în Republica Moldova și atingerii indicatorilor naționali relevanți. Luînd în considerație experiența și capacitatea instituțională, Biroul Național de Statistică, în comun cu Cancelaria de Stat și alți producători de statistici oficiale își propune elaborarea unei foi de parcurs care ar veni să formalizeze și să sistematizeze exercițiul de naționalizare și localizare, iar apoi și de monitorizare și raportare a indicatorilor relevanți pentru cele 17 obiective de dezvoltare durabilă.

Indicator: În 2020, Biroul Național de Statistică, împreună cu alți producători de statistici oficiale, precum și deținători de surse de date administrative, vin să monitorizeze și să raporteze pentru Agenda 2030, în baza indicatorilor adaptați la nivel național și localizați în documentele relevante de politici naționale și sectoriale.

În același timp, trebuie de menționat și faptul că Agenda 2030 este un efort amplu, transversal pentru toate intervențiile naționale și sectoriale, respectiv, dezvoltarea și monitorizarea indicatorilor trebuie examinate în cadrul tuturor obiectivelor prezentei Strategii și nu doar a acțiunilor ce țin în mod direct de elaborarea foii de parcurs. Pe de altă parte, succesul acțiunilor în această privință depinde în mare măsură de capacitatea de unificare și direcționare a eforturilor tuturor actorilor implicați, dar și de rolul de coordonare a întregului sistem statistic național pe care Biroul Național de Statistică dorește să îl consolideze.

Obiectivul 1.3. Datele și informațiile statistice eficient diseminate și utilizate în societate

Efortul pentru măsurile care contribuie la îmbunătățirea calității datelor statistice, la diversificarea produselor și serviciilor, trebuie susținut de interesul utilizatorilor pentru statistici oficiale. La nivelul sistemului statistic național sînt observate o serie de puncte slabe ce afectează accesul la informații în timp util, dar și interesul utilizatorilor pentru statistici.

Conform Sondajului de opinie privind gradul de satisfacere a utilizatorilor cu date statistice, din 2012, principala constatare a studiului care implică drept urmare și

limitele cercetărilor în domeniu, ține de neomogenitatea utilizatorilor în sensul nevoilor de date, gradul de detaliere solicitat și chiar nivelul de pregătire în domeniul operării cu date statistice. Conform sondajului efectuat, se constată că, Brioul Național de Statistică, ca furnizor de date statistice, comparativ cu alte surse, este poziționat ca lider la acest capitol, fiind nominalizat de circa 85% de utilizatori ca sursă de statistici utilizate. Ținând cont de alte surse nominalizate care nu produc statistici, ci le preiau (precum mass-media, rețele de socializare), se admite că poziționarea reală a Brioului Național de Statistică este și mai înaltă.

Gradul de încredere în veridicitatea datelor statistice produse de Brioul Național de Statistică este destul de înalt, peste 90% din respondenți în cadrul studiului au acordat aprecieri pozitive la acest capitol. Pe domenii statistice variația nivelului de încredere este diferită, însă pe ultimele locuri din listă se plasează domeniile „sensibile”, precum nivelul de trai, protecția socială, justiția, statistica salarizării.

Metadatele sînt destul de intens consultate de utilizatori, acestea fiind considerate utile de majoritatea acestora. Totodată, peste jumătate dintre respondenți exprimă obiecții la claritatea metadatelor. În cadrul studiului, respondenții au remarcat necesitatea ca în explicațiile metodologice să se accentueze anumite posibile lacune ale datelor, în special la subiectele sensibile, asupra cărora planează îndoieli privind ponderea semnificativă a aspectelor neoficiale, cum ar fi, de exemplu, migrația, angajarea în câmpul muncii, salariul, produsul intern brut etc.

Studiul a evidențiat o cerere pentru sporirea volumului de suport analitic pentru datele statistice publicate, deoarece utilizatorii nu sînt suficient de versați în interpretare, sau că indicatorii individuali nu spun nimic despre cauzalitatea evoluției fenomenelor pe care le reflectă acești indicatori.

La capitolul comparabilitate nu sînt evidențiate careva probleme majore, totuși, o treime din utilizatori consideră că, datele oferite de Brioul Național de Statistică sînt „parțial comparabile” cu datele din alte țări. Necesitatea în comparabilitate, expusă de respondenți, variază foarte mult pe domenii.

Datele studiului confirmă o disponibilitate sporită a utilizatorilor pentru a fi instruiți în cadrul unor programe de instruire privind domeniile de aplicare și modul de utilizare a datelor statistice. Fiecare al doilea participant la studiu și-a declarat interesul față de eventuale instruirii.

Aceste instruirii însă trebuie să țină cont de diversitatea beneficiarilor ca necesități. Unii beneficiari necesită instruirii privind modul de citire, interpretare a datelor și corelațiile care pot fi făcute între diferite date disponibile, cum mai ușor să fie accesate aceste date etc. Alții, în special cei cu o experiență mai mare de utilizare a datelor, sînt interesați în metodologii și discuții constructive cu reprezentanții Brioului

Național de Statistică, recomandări privind modul de calcul al anumitor indicatori, comparabilitatea cu datele disponibile din alte țări etc.

De remarcat gradul de satisfacție sporit de unele sesiuni de instruire în acest sens deja realizate, în special în rândul jurnaliștilor.

Lacunele sistemului statistic național, precum reacția întârziată și timpul îndelungat pentru adaptare la schimbările socio-economice ale statisticii oficiale, corelate cu situația societății în care activează statistica, unde avem un nivel scăzut al culturii pentru datele și informațiile statistice, pot determina scăderea încrederii utilizatorilor în datele statistice.

Condiția esențială pentru dezvoltarea sistemului statistic național este demonstrarea necesității acestuia, respectiv a utilizării statisticilor pentru toate acțiunile societății. Astfel, statisticile trebuie să ajungă în timp util la societate și să fie accesibile pentru o masă cât mai mare de utilizatori, care le pot utiliza în folosul lor și al societății. Revoluția tehnologică și mobilitatea utilizatorilor, desființarea granițelor de comunicare și posibilitatea dezvoltării parteneriatelor de colaborare și schimb de informații pot compensa neajunsurile sistemului statistic național și determina o creștere continuă a utilizării datelor statistice în luarea de decizii informate pentru societate.

Date și informații statistice eficient diseminate și utilizate de o societate educată statistic pentru dezvoltarea socio-economică și culturală a țării, este obiectivul urmărit pînă în anul 2020. Acest obiectiv se realizează prin diseminarea către publicul larg și utilizatorii informați și pregătiți în folosirea datelor și a volumului de informații colectat, prelucrat, structurat pe teme socio-economice și stocat, folosind toate mijloacele on-line disponibile la moment, tehnologia informației și comunicațiilor, facilitățile multimedia, canalele mass-media și standardele de diseminare predefinite.

Indicator: În perspectiva anului 2020, gradul de utilizare a informațiilor statistice în luarea deciziilor publice crește de la stadiul „ocazional” la „permanent”.

Două măsuri principale asigură atingerea rezultatelor corespunzătoare obiectivului de “Date și informații statistice eficient diseminate și utilizate”, pe care sistemul statistic național le vizează în orizontul de timp pentru care Strategia de dezvoltare este elaborată și demonstrează că diseminarea este fundamentală, pentru că justifică resursele și eforturile alocate producției statistice și demonstrează capacitatea sistemului statistic național și a managementului acestuia de a-și îndeplini misiunea.

Utilizarea instrumentelor și tehnologiilor moderne de diseminare a datelor, colaborarea și cooperarea cu actorii implicați în sistemul statistic național, precum și cu Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Centrul de e-Guvernare, constituie premise bune pentru a susține și dezvolta e-Statistica, ca parte componentă din proiectul de guvernare e-Transformare.

Obiectivul va fi considerat îndeplinit dacă datele și informațiile statistice sînt apreciate de către beneficiari și utilizatori, iar termenele de diseminare sînt respectate conform cu termenele și bunele practici internaționale (punctualitatea) și dacă nevoia de eficientizare a activității sectoarelor societății pune accentul pe informații statistice ca un rezultat al dezvoltării unei culturi a statisticii.

O serie de rezultate indirecte vor fi obținute de către sistemul statistic național în perioada 2016-2020, prin implementarea măsurilor expuse în cadrul prezentului obiectiv, respectiv:

1) concordanța între principiul obiectivității și relevanței informației statistice cu cel al imparțialității și tratării nediscriminatorii a tuturor categoriilor de utilizatori de date statistice asigurată;

2) Biroul Național de Statistică, ca unitate de diseminare centrală, fortificat întru eficientizarea și profesionalizarea acestor activități;

3) metadatele pentru utilizatori armonizate și aliniate cu cele folosite pe plan internațional;

4) accesul comunității științifice la informația statistică, inclusiv la microdate asigurat/facilitat prin mecanisme adecvate;

5) cultura statistică pentru susținerea proceselor de luare a deciziilor informate stimulată în rîndul funcționarilor și al personalului membrilor și partenerilor sistemului statistic național.

Măsura 1.3.1. Îmbunătățirea diseminării datelor și accesul la datele statistice

Diseminarea informațiilor statistice și accesul la toate informațiile statistice, care nu încalcă principiile fundamentale ale statisticii oficiale, și anume principiul de confidențialitate, prevăzut și în Codul de practici al statisticilor europene, întregeste procesul de producție statistică și asigură îndeplinirea misiunii statisticii, aceea de a pune la dispoziție tuturor categoriilor de utilizatori date statistice obiective, credibile și în timp util, necesare pentru fundamentarea/luarea politicilor/deciziilor, cercetare, prognozare și informare generală a societății. În activitatea statisticii moldovenești sînt observate o serie de probleme: întîrzieri în publicarea datelor statistice privind recensămintele și anchetele; lipsa unor metodologii de comunicare și diseminare de date între deținătorii de date administrative și Biroul Național de Statistică; diseminarea de date statistice pe canale paralele, ce distorsionează atenția și percepția utilizatorilor asupra statisticii; exploatarea limitată a tehnologiilor informaționale pentru eficientizarea diseminării, precum și o pregătire limitată a personalului statistic, respectiv o atenție scăzută acordată tehnicilor și marketingului diseminării

datelor statistice. Toate aceste probleme afectează interesul utilizatorului de date statistice și nevoia de date statistice oficiale.

Statistica oficială a Republicii Moldova are un ecart de diseminare a datelor care depășește practicile EUROSTAT, iar pentru atingerea rezultatului vizat, măsura se referă la implementarea cu succes a politicilor de diseminare a datelor statistice, care în ansamblul de măsuri combinate la nivelul obiectivului contribuie la atingerea rezultatului acestuia.

Indicator: Ecartul termenelor de diseminare a datelor statistice se reduce la 25% pînă în anul 2020 față de situația actuală (35% comparativ cu statele membre ale Uniunii Europene) – conformarea la Standardul Special de Diseminare a Datelor PLUS al Fondului Monetar Internațional.

Acțiunile propuse în cadrul măsurii asigură, prin implementarea lor, o serie de rezultate pe termen lung, precum: îmbunătățirea diseminării și comunicării cu diferite categorii de utilizatori de date statistice; diseminarea datelor în conformitate cu gradul de reprezentativitate determinat prin anchetele statistice; respectarea calendarului emiterii publicațiilor statistice; întărirea tehnicilor de diseminare în unitățile de producție; îmbunătățirea relațiilor dintre utilizatorii statisticilor și unitățile care produc.

Măsura 1.3.2. Promovarea culturii statistice la nivelul utilizatorilor

Statisticile oficiale și datele administrative existente la nivelul Republicii Moldova sînt insuficient folosite în luarea deciziilor. Cerințele actuale impuse de parteneriatele internaționale la care Republica Moldova este parte și, mai ales, Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană, oferă o oportunitate autorităților publice naționale de utilizare în cunoștință de cauză a datelor statistice și exercită o presiune asupra societății de dezvoltare a capacităților în cunoașterea proceselor de luare a deciziilor pe bază de statistici și evidențe.

În ansamblul societății este observată o nevoie clară pentru dezvoltarea culturii statistice, constatare din Acordul de Asociere și din studiul privind situația statisticii în Republica Moldova, iar pentru atingerea rezultatului obiectivului, măsura vizează promovarea culturii statistice pentru a susține procesele de luare a deciziilor informate și stimularea la nivelul societății a dorinței pentru informație statistică și evidențe, care, alături de diseminare și acces la datele statistice, contribuie la atingerea rezultatului.

Indicator: Numărul utilizatorilor de statistici oficiale crește către anul 2020 cu 30% comparativ cu cel actual.

Acțiunile propuse în cadrul măsurii susțin prin implementare îmbunătățirea proceselor de luare a deciziilor la nivel administrativ și politic, determinarea nevoilor

de statistici în baza cerințelor utilizatorilor și diversificarea produselor statistice, îmbunătățirea diseminării și comunicării cu utilizatorii de date statistice. Membrii sistemului statistic național, comunitatea științifică, instituțiile publice de formare continuă a funcționarilor publici, mass-media și societatea civilă sînt parte și trebuie să se implice în acest proces de promovare a culturii statistice, a căilor și mijloacelor de asigurare a culturii statistice pentru reprezentanți ai mass-media, ai autorităților și ai altor factori de decizie și utilizatori de date statistice. Acțiunile se implementează cu concursul acestora și parteneriate de colaborare cu planuri de acțiuni comune ce se stabilesc în perioada de implementare a Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020. Măsura are în vedere cultura statistică pentru a susține procesele de luare a deciziilor informate și stimularea la nivelul societății a apetenței pentru bază statistică și evidențe. Inițiativele care susțin măsura sînt:

1) inițierea de acțiuni pe bază de program vizînd promovarea utilizatorilor de date și a diferitelor altor grupuri interesate pentru promovarea statisticii ca știință teoretică și aplicată și ca domeniu administrativ;

2) organizarea de cursuri, simpozioane și acțiuni cu mediul academic și alte instituții pentru utilizatorii statisticii;

3) folosirea paginii Web a Brioului Național de Statistică, *www.statistica.md*, pentru atragerea de susținători;

4) formarea de cursuri de inițiere pentru politicieni, societatea civilă, mass-media, alte grupuri de specialiști interesate.

Direcția prioritară 2. Cadrul instituțional al sistemului statistic național consolidat

Reformele din administrația publică necesită un sistem statistic național viabil și dinamic, antrenînd o paletă largă de participanți sectoriali. Astăzi, sistemul menține cu dificultate ritmul accelerat al nevoii de informare cu date statistice relevante, corecte și diseminate în timp util factorilor de decizie. Eficiența activităților sistemului statistic național a devenit o provocare continuă în ultimii ani, dată fiind dinamica crescută a reformelor și a legislației, dar și modul neuniform și lipsit de coordonare consistentă de dezvoltare a produselor și lucrărilor statistice, toate acestea fiind direct dependente și de situația, în continuă deteriorare, privitor la remunerare, fluctuație, dezvoltare de abilități.

Modul de dezvoltare a capacităților membrilor sistemului statistic național, inclusiv de producere a datelor administrative și de inițiere a lucrărilor statistice, a depins definitiv de resursele și alocațiile bugetare disponibile și acordate ministerelor și agențiilor. În cazul Brioului Național de Statistică, coordonatorul sistemului statistic național, bugetul alocat anual în cadrul bugetului de stat, a avut aproximativ aceeași valoare nominală în ultimii 6 ani, fiind insuficient pentru

componentele majore, precum dezvoltarea resurselor umane și a infrastructurii tehnologiei informaționale și de comunicații, dezvoltarea și modernizarea statisticii naționale, includerea unor lucrări statistice noi, necesare conform acquis-ului comunitar sau la cererea utilizatorilor. Competiția pentru resurse umane și bugetare în cadrul administrației publice a determinat o slabă coordonare și colaborare în cadrul sistemului statistic național, ceea ce a demonstrat că actualul cadru legal și instituțional este necesar de a fi îmbunătățit.

Necesitatea unei concepții noi în planul cooperării interne, cu participarea a cât mai multor ministere și agenții guvernamentale capabile să contribuie la promovarea și revigorarea statisticii oficiale moldovenești, a fost observată în decursul anilor și menționată în rapoartele de analiză și de evaluare, efectuate de partenerii Brioului Național de Statistică, și este impusă, în primul rând, de obiectivele sistemului statistic național de însușire și implementare treptată a sistemului statistic european.

Obiectivele și măsurile subsumate acestei direcții prioritare au acțiune directă asupra sistemului statistic național și se aplică tuturor membrilor acestuia pe componenta organizațională a structurilor de statistică. Rezultatele corespunzătoare direcției prioritare, pe care sistemul statistic național le vizează în orizontul de timp pentru care Strategia de dezvoltare este elaborată, contribuie la creșterea treptată a gradului de încredere în sistemul statistic național, de la nivelul actual considerat „scăzut” la nivelul „mediu” în perspectiva anului 2020.

Implementarea acțiunilor acestei direcții prioritare este responsabilitatea tuturor membrilor sistemului statistic național menționați în strategie. Îmbunătățirile aduse sistemului statistic național se concretizează în:

- 1) întărirea rolului și funcțiilor sistemului statistic național și revigorarea acestuia;
- 2) intensificarea parteneriatului între producătorii de statistici oficiale, cu coordonarea Brioului Național de Statistică;
- 3) reducerea sarcinii de răspuns asupra respondenților;
- 4) utilizarea mai intensă a surselor de date administrative în scopuri statistice;
- 5) stimularea dezvoltării de statistici departamentale produse de ministere și alte autorități publice;
- 6) distribuirea optimizată de sarcini și obținerea de economii/reduceri a risipei de resurse pentru sarcini și rezultate similare;
- 7) susținerea din partea Guvernului a alocării corespunzătoare de resurse financiare și umane;
- 8) generalizarea și operaționalizarea prin mecanisme adecvate a principiilor Codului de practici al statisticilor europene;

- 9) fortificarea managementului resurselor umane și a formării continue a corpului de statisticieni;
- 10) crearea locurilor de muncă atractive în sistemul statistic național;
- 11) stabilirea priorităților și acțiunilor comune de cooperare și conlucrare între Biroul Național de Statistică și alți producători sau participanți la statistica oficială;
- 12) definirea clară și punerea în practică a mandatului Biroului Național de Statistică ca coordonator al sistemului statistic național.

Obiectivul 2.1. Sistemul statistic național consolidat sub aspect organizațional, operațional și funcțional

Eficiența utilizării resurselor existente pentru obținerea de produse și servicii statistice calitative și conforme cu nevoile utilizatorilor și decidenților publici și politici este o cerință dependentă de implementarea cadrului legal și instituțional al sistemului statistic național. Acest cadru legal și instituțional este considerat a fi insuficient perfectat și neaplicat corespunzător. În cadrul sistemului statistic național trebuie să existe o stabilire clară, bine structurată și organizată a rolului, poziției și locului fiecărui participant în operaționalizarea și funcționarea sistemului, precum și a modalităților și mecanismelor de interrelaționare și colaborare cu autorități și agenții din afara sistemului statistic național.

Asigurarea continuității și sustenabilității procesului statistic presupune consolidarea componentelor sistemului statistic național referitoare la guvernanta și politici publice, organizare, proceduri și metodologii, resurse umane, financiare, comunicare, precum și mecanisme de control. În acest mod, membrii sistemului statistic național au în vedere punerea în practică a măsurilor și acțiunilor Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național pentru eliminarea disfuncționalităților și consolidarea organizării și funcționării statisticii, astfel încât, la orizontul anului 2020, sistemul statistic național să fie funcțional integral și comparabil, ca performanțe, cu sistemele similare utilizate în alte țări recunoscute pentru calitatea statisticilor oficiale.

Indicator: În perspectiva anului 2020 reglementările de organizare, operaționalizare și funcționare ale sistemului statistic național puse în practică până la un nivel evaluat ca fiind „integral” comparativ cu situația actuală considerată ca fiind „parțial”.

Trei măsuri asigură atingerea rezultatelor corespunzătoare obiectivului de „Consolidarea organizării, operaționalizării și funcționării sistemului statistic național”, pe care le vizăm în orizontul de timp pentru care Strategia de dezvoltare este elaborată.

Rezultatele obținute ca urmare a implementării măsurilor și acțiunilor acestui obiectiv constau în:

- 1) legislația cu privire la statistica oficială revizuită;
- 2) organizarea sistemului statistic național cu respectarea principiilor buneii guvernante, conform cărora rolurile de decizie sînt separate de cele de execuție, în scopul de a evita conflictul de interese;
- 3) resurse umane suficiente și pregătite pentru funcționarea sistemului statistic național;
- 4) resurse financiare alocate pentru sistemul statistic național și pentru colaborarea cu noii producători de date statistice;
- 5) un Plan de acțiuni de implementare a Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național asumat de toți partenerii și membrii sistemului statistic național.

Măsura 2.1.1. Consolidarea politicilor publice și coordonarea statisticii

De la adoptarea Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale și a revizuirii Legii statisticii europene (Regulamentul nr.223/2009 privind statisticile europene), independența profesională a statisticii oficiale este recunoscută ca fiind una dintre condițiile esențiale de asigurare a unei bune guvernante.

Guvernanța în statistică presupune, în aceeași măsură, respectarea integrală a obligațiilor reieșite din cadrul legal de către toți membrii sistemului statistic național, funcționarea continuă și cu directă implicare în procesele de conducere a statisticii a Consiliului pentru statistică, precum și existența și utilizarea unor mecanisme de consultare cu referire la statistica oficială, situație care nu este pe deplin conformă în organizarea statisticii din Republica Moldova.

Procesul evolutiv al societății solicită o adaptare a statisticii la noile mecanisme de management, de guvernanta corporativă și de integrare a resurselor în procesele de producție și funcționare, specifice sistemului statistic național pentru eficiență și eficacitate. Sînt necesare ajustări privind politicile publice în statistică, corelate cu Principiile Fundamentale ale Statisticii Oficiale și actualizarea legislației, atribuirea rolurilor și responsabilităților în cadrul sistemului statistic național, precum și planificarea sistematică și coerentă a activităților statistice.

Pentru atingerea rezultatului vizat, pînă în anul 2020, Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național abordează ca prioritate adoptarea și implementarea guvernantei corporative în statistică.

Indicator: Gradul de adaptare a conceptelor managementului statisticii naționale la buna guvernanta de 75%, comparativ cu 60% actual.

Managementul instituțional susținut prin mecanismele de funcționare adoptate de organele consultative - Consiliul pentru statistică și cele decizionale - directorul general al Biroului Național de Statistică, gestionarea proceselor statistice desfășurate

în cadrul sistemului statistic național și Biroului Național de Statistică devin mai eficiente, transparente și predictibile și se bazează pe bune practici internaționale, precum:

- 1) revizuirea politicilor publice și a cadrului legal privind statistica oficială;
- 2) planificarea sistematică și coerentă a activităților statistice;
- 3) responsabilizarea membrilor sistemului statistic național și reprezentarea în relațiile interne și externe.

Toate ministerele, instituțiile și agențiile care sînt parte a sistemului statistic național sînt implicate și responsabile pentru colaborarea în pregătirea și implementarea acțiunilor.

Potrivit reglementărilor prevăzute în Regulamentul nr.223/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2009 privind statisticile europene, cu modificările și completările ulterioare, autoritățile administrative nu se pot implica în procesul statistic prin intervenții decizionale sau de altă natură, acestea fiind exclusiv de competența conducătorilor oficiilor naționale de statistică. În schimb, sprijinirea acestor criterii la nivelul corespunzător al conducerii Republicii Moldova reprezintă un pas decisiv spre conformitatea statisticii naționale cu standardele internaționale, din acest motiv revizuirea politicilor publice și a cadrului legal privind statistica se vor concentra pe aceste valori. Planificarea sistematică și coerentă a activităților statistice creează premisele succesului în implementarea acestora și este determinat de consultarea tuturor partenerilor în procesul de planificare și de implicare, intervenția și contribuția acestora la implementare, precum și a altor parteneri/colaboratori din afara sistemului statistic național. Rolul statisticii în viața publică și în procesul de luare a deciziilor este recunoscut, urmînd a fi întărit pe viitor, ca și o consecință directă și primordială a Strategiei.

Rezultatele vizate în urma implementării acțiunilor prevăzute de măsură se concentrează pe:

A. Reglementări ale cadrului legal care prevăd:

1) politica alinierii la normele și standardele statisticii europene privind independența profesională a Biroului Național de Statistică și altor producători de statistici oficiale:

a) întărirea rolului de coordonator al Biroului Național de Statistică în ceea ce privește funcționarea sistemului statistic național;

b) lărgirea accesului producătorilor de date statistice oficiale la surse de date administrative, în vederea utilizării acestora în scopuri statistice;

2) politica asigurării managementului calității în sistemul statistic național;

3) politica de asigurare a protecției confidențialității datelor individuale;

- 4) politica de reducere a sarcinii de răspuns a respondenților de date primare;
- 5) politica de revizuire justificată și programată a rezultatelor provizorii sau estimărilor preliminare;
- 6) politica de comunicare, în condiții de transparență și vizibilitate, a proceselor statistice desfășurate în cadrul activităților sistemului statistic național;
- 7) politica de cooperare și colaborare pe plan intern și extern.

B. Management organizațional:

- 1) armonizarea statisticilor naționale la standardele internaționale, în special ale Uniunii Europene;
- 2) îmbunătățirea mecanismelor de implementare a cadrului legal revizuit;
- 3) cooperarea strânsă în cadrul sistemului statistic național, precum și cooperarea membrilor sistemului statistic național cu deținătorii și furnizorii de date administrative;
- 4) gestionarea răspunsurilor la cererile de statistici venite din partea utilizatorilor fie la nivel central, teritorial sau internațional;
- 5) susținerea de către sistemul statistic național a unor relații principiale de colaborare și cooperare cu autorități de decizie politică și administrativă, alte instituții publice și private, mediul academic și universitar;
- 6) reprezentarea internațională a intereselor statisticii Republicii Moldova în cadrul organizațiilor statistice internaționale, cum ar fi, de exemplu, Comisia Statistică a ONU sau nonguvernamentale, ca, de exemplu, Institutul Internațional de Statistică;
- 7) introducerea și susținerea unei politici sustenabile a resurselor umane ale sistemului statistic național.

Măsura 2.1.2. Fortificarea managementului resurselor umane în sistemul statistic național

Biroul Național de Statistică și alți producători de statistici oficiale, deseori se confruntă cu o insuficiență de personal calificat, față de statul de personal aprobat. Deficitul de personal devine critic în domeniile de profil ale statisticii, cât și în domeniile de deservire, inclusiv tehnologiile informaționale. Această situație este cauzată, atât de neatractivitatea salariilor din sistemul statistic, procedurile complexe ale legislației de ocupare a unei funcții publice vacante, blocajul prelungit de promovare a personalului, instabilitatea pe posturi a cadrelor tinere, cât și de fluctuația mare a cadrelor, dificultățile de angajare și de motivare financiară a personalului calificat.

Fluctuația ridicată a personalului, îndeosebi a celor tineri, are cauze de ordin socio-economic și este necesar de adoptat măsuri de menținere (motivare nefinanciară) și promovare a tinerilor specialiști (din punct de vedere al carierei), conform performanțelor.

În același context, pregătirea profesională continuă în statistică este problematică în cadrul sistemului statistic național. Legislația în vigoare privind funcția publică prevede posibilitatea instruirii fiecărui angajat al autorităților publice pe o perioadă suficient de lungă (minim 40 de ore anual), dar acțiunile de formare profesională continuă sînt limitate de resursele bugetare insuficiente. Din acest motiv, este oportun ca în domeniul statisticii să fie exploatate resursele și propunerile de colaborare ale partenerilor externi, în cadrul proiectelor interne și internaționale la care Biroul Național de Statistică și membrii sistemului statistic național sînt parte.

În scopul atingerii rezultatului vizat, Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național are ca prioritate măsura fortificării managementului resurselor umane în statistică, pînă în anul 2020.

Indicator: Fluctuația de personal în sistemul statistic în anul 2020 scade pînă la 5%.

Funcționarea în condiții optime a sistemului statistic național și îmbunătățirea proceselor și a produselor statistice depind fundamental de personal, de calificările și pregătirea acestuia și de activitatea lui în cadrul sistemului statistic național. Activitățile prevăzute în cadrul acestei măsuri sînt concentrate pe optimizarea și dezvoltarea managementului de personal, cuprinzînd toate procesele și procedurile administrative de recrutare, selectare, angajare, motivare, menținere și promovare în sistemul statistic național. De asemenea, activitățile prevăd dezvoltarea de competențe și expertiză specifică sectorului statistic - formare profesională inițială, continuă, dar și practică aplicată în procesele statistice, realizată în cadrul unui Centru de pregătire profesională în domeniul statisticii oficiale. Necesitatea creării acestei unități a fost stabilită în cadrul unui studiu de fezabilitate realizat de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în anul 2011 și susținut de către proiectul Uniunii Europene "Îmbunătățirea statisticii regionale în Republica Moldova (STATREG)". Crearea centrului are drept scop:

- 1) formarea profesională continuă, prin sistemul educațional al personalului din serviciile de statistică;
- 2) elaborarea, testarea, metodologiilor și instrumentelor de cercetare în statistică;
- 3) elaborarea studiilor analitice privind situația sistemului statistic național și a strategiilor, programelor, planurilor ce țin de dezvoltarea acestuia;
- 4) instruirea utilizatorilor de date statistice;

5) efectuarea activităților de documentare, cercetare și instruire, asistență tehnică sau consultanță pe obiective specifice activităților la cererea instituțiilor publice sau private, naționale sau externe, a persoanelor fizice ș.a.

Cadre înalt calificate capabile să asigure implementarea noilor standarde de activitate în statistică pot fi formate și menținute în cadrul programului de creștere profesională pentru specialiștii statisticieni, atât din Biroului Național de Statistică, cât și din alte autorități publice, ca activitate de bază a unui Centru de instruire în domeniul statisticii. Doar în cadrul unei astfel de structuri ar fi posibilă elaborarea programelor de instruire a statisticienilor adaptate la planul de armonizare a statisticii naționale la standardele europene și mondiale. Aceste programe ar include instruirii tematice în funcție de specializarea profesională a statisticienilor, nivelul lor profesional (nou-veniți, avansați), avînd drept scop de bază informarea despre introducerea noilor indicatori și metodologii de cercetare statistică, elaborarea și testarea acestora, aplicarea soft-urilor specializate de prelucrare a datelor statistice.

Adițional, una dintre cauzele, care generează imposibilitatea utilizării corecte, uniforme și competente a datelor statistice, este și lipsa sistemului integrat de instruire în domeniul de referință pentru specialiștii nestatisticieni (autorități publice centrale și locale, antreprenori, alți consumatori de statistici), această sarcină putînd fi preluată/cumulată de centrul de instruire menționat, avînd în calitate de traineri specialiști statisticieni, și avînd ca rezultat un dialog și o conlucrare mai bună între producătorii și utilizatorii de date.

Rezultatele obținute susțin asigurarea cadrului național de acces și absorbție a know-how-ului statistic pentru cît mai multe domenii statistice și pregătirea adecvată a personalului, stabilitatea personalului specializat în statistică, menținerea și îmbunătățirea performanțelor colectivului salariat, care trebuie să fie în mod permanent la curent cu procesele și metodele de lucru în statistică și cu activitățile practice de soluționare a sarcinilor ce le revin. Implicarea tuturor membrilor sistemului statistic național în implementarea activităților este obligatorie și determină succesul măsurii și a susținerii cu personal calificat pe termen lung în sistemul statistic.

Statisticienii susțin declarația de viziune, misiune și valori ale sistemului statistic național. Stabilirea ca prioritate a asigurării și respectării poziției statisticii oficiale ce funcționează în cadrul serviciului public, depinde esențial de recunoașterea rolului în plan social al statisticianului, garanția indispensabilă a funcționalității pe termen lung a sistemului statistic național. Rezultatele urmărite de Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național sînt:

1) susținerea cu personal calificat în sistemul statistic național și stabilirea politicilor și modalităților pentru recrutare, angajare, motivare și perfecționare profesională a statisticienilor;

2) atragerea în sistem a tinerilor specialiști bine pregătiți și competenți, cu cunoștințe teoretice profunde, angajați pe o bază durabilă;

3) asigurarea condițiilor de know-how și expertiză internațională în domeniul statisticii;

4) garantarea stabilității locului de muncă prin acțiuni motivaționale și atractive pentru toate categoriile de specialiști în cadrul sistemului statistic național, în special, prin întreprinderea acțiunilor de sensibilizare a organelor competente vizînd asigurarea condițiilor de salarizare ale statisticienilor echivalente cu cele din ministere.

Măsura 2.1.3. Finanțarea susținută și sustenabilă a activităților statistice

Finanțarea statisticii oficiale reprezintă o obligație legală a statului pentru serviciile și produsele realizate de către sistemul statistic național. Asigurarea activităților Biroului Național de Statistică din contul alocațiilor bugetare stabilite în cadrul bugetar pe termen mediu este orientată spre sporirea eficienței și eficacității programelor de cheltuieli și direcționarea mijloacelor bugetare limitate la soluționarea, în special, a problemelor stringente.

În perioada 2010-2014, bugetul alocat Biroului Național de Statistică pentru prestarea serviciilor statistice și furnizarea produselor specializate în statistică a fost subdimensionat, în valoare nominală fiind aproximativ același an de an, ceea ce a dus la amînarea implementării de reforme și proiecte de îmbunătățire a activității statisticii. Fonduri suplimentare au fost alocate pentru acțiuni concrete sau lucrări statistice de anvergură, precum recensămintele, dar nevoia de resurse financiare nu a acoperit integral și componenta operațională a sistemului statistic național (resurse umane suplimentare, pregătire continuă, infrastructură informațională, infrastructură fizică, dezvoltarea și modernizarea statisticii naționale, includerea unor lucrări statistice noi etc).

Utilizarea eficientă a resurselor financiare și considerarea unui buget bazat pe performanță nu a fost o preocupare pentru membrii sistemului statistic național, atît timp cît resursele au fost suficiente doar pentru asigurarea funcționării curente în condiții minimale a statisticii.

Oportunitățile deschise Republicii Moldova prin acordurile de cooperare internațională, cum ar fi Acordul de Asociere, parteneriatul cu Banca Mondială pentru dezvoltarea sectoarelor economice și sociale, precum și programele de colaborare și sprijin pentru dezvoltarea statisticii trebuie explorate și exploatate pentru finanțarea statisticii în pregătirea de proiecte și programe pe termen mediu și lung (transpunerea acquis-ului în statistică – Compendiumul cerințelor statistice elaborat de către EUROSTAT), dezvoltarea infrastructurii informaționale și a tehnologiei informaționale și de comunicații, introducerea managementului calității în procesele

statistice, formarea continuă integrată a personalului cu atribuții statistice din sistemul statistic național etc.

Pentru atingerea rezultatului vizat, pînă în anul 2020, Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național propune corelarea nemijlocită între creșterea volumului de informații și date statistice solicitate de societate, în ansamblu, și asigurarea printr-o finanțare susținută public și sustenabilă a eforturilor umane și materiale implicate în procesul de elaborare al datelor statistice.

Indicator: Resursele financiare necesare pentru realizarea planurilor operaționale ale Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național asigurate integral pînă în anul 2020 față de o alocare parțială (88 %) actuală.

Definirea modificărilor și îmbunătățirilor propuse pentru procesele și produsele statistice determină gestionarea resurselor financiare în mod echilibrat și transpunerea acestora în finanțarea dezvoltării de statistici. Acțiunile propuse în cadrul măsurii susțin elaborarea de programe de finanțare multianuale justificate vizînd costurile crescînde la capitolele de personal, materiale și investiții pentru modernizarea infrastructurii, condiționate de creșterea volumului și calității de date și informații statistice. Este responsabilitatea membrilor sistemului statistic național de a susține cu justificări necesitatea și oportunitatea proiectelor propuse spre finanțare, dar un rol important în acest proces îl va avea Biroul Național de Statistică, alături de Ministerul Finanțelor, în coordonare directă cu reprezentanții Cancelariei de Stat a Guvernului.

Obiectivul 2.2. Rolul consolidat de coordonator pentru sistemul statistic național al Biroului Național de Statistică

Coordonarea sistemului statistic național este o sarcină dificilă și consumatoare de resurse informaționale, umane și financiare. Autoritatea responsabilă de coordonarea unui sistem statistic național este, pe de o parte, împuternicită prin lege să realizeze această sarcină, pentru care alocă resursele umane și metodologice necesare, dar, pe de altă parte, trebuie să aibă și susținere, și recunoaștere în cadrul sistemului, de către partenerii și actorii interesați. Rolul de coordonator al sistemului statistic național presupus a fi realizat de către Biroul Național de Statistică a suferit pe parcursul ultimilor ani, mai ales din cauza reformelor administrative prin care Biroul Național de Statistică a fost poziționat ca unitate a administrației publice centrale de rang inferior ministerelor, dar și a prevederilor legislative care nu au fost actualizate și nu au fost urmate de mecanisme clare de funcționare și coordonare a sistemului statistic național.

Poziția Biroului Național de Statistică recunoscută prin lege și de către partenerii nominalizați în cadrul sistemului statistic național, ca fiind coordonator formal al sistemului statistic național, deținător al know-how-ului pentru realizarea de lucrări statistice, a fost asumată de acesta, dar sînt necesare confirmări legale

suplimentare și măsuri concrete de fortificare a rolului de coordonator în acest domeniu.

Realizarea de statistici oficiale în cadrul unui proces coordonat din punct de vedere metodologic și tehnic de dezvoltare de capacități la membrii sistemului statistic național necesită desemnarea și fortificarea poziției de coordonator al sistemului statistic național. Punerea în practică a măsurilor și acțiunilor Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național pentru consolidarea rolului de coordonator al sistemului statistic național, prevăd ca în orizontul anului 2020, Biroul Național de Statistică să fie recunoscut cu performanțe de coordonare în domeniu, similare cu alte țări membre EUROSTAT, recunoscute pentru calitatea statisticilor oficiale.

Indicator: În perspectiva anului 2020 gradul de apreciere a activității Biroului Național de Statistică ca coordonator al sistemului statistic național, validat de Consiliul pentru statistică evaluat la nivelul „bine” comparativ cu situația actuală, considerat „neevaluat”.

Trei măsuri asigură atingerea rezultatelor corespunzătoare obiectivului de “Consolidare a rolului Biroului Național de Statistică de coordonator al sistemului statistic național”, pe care le vizăm în orizontul de timp pentru care strategia de dezvoltare este elaborată.

Rezultatele obținute ca urmare a implementării măsurilor acestui obiectiv vor fi:

- 1) conducătorii și coordonatorii sistemului statistic național responsabilizați cu privire la rolul și funcțiile pe care le au în sistemul statistic național;
- 2) sarcina de răspuns redusă asupra respondenților statistici;
- 3) dezvoltarea de statistici departamentale produse de ministere și alte autorități publice stimulată;
- 4) distribuirea de sarcini între membrii sistemului statistic național optimizată;
- 5) noi membri atrași în procesul de elaborare de statistici oficiale în cadrul sistemului statistic național;
- 6) reorganizarea Biroului Național de Statistică și a unităților sale teritoriale.

Măsura 2.2.1. Optimizarea/redefinirea atribuțiilor și funcțiilor sistemului statistic național

Structura actuală a sistemului statistic național este caracterizată ca fiind neadaptată la cadrul legal și instituțional, fiind insuficient de perfectată/îmbunătățită, conform analizei SWOT. Și aceasta nu din cauza unor lipsuri în cadrul legal cu privire la statistică, ci ca urmare a nerespectării prevederilor legale a atribuțiilor descrise prin lege pentru o parte din producătorii de date statistice sau deținătorii de date

administrative sau partenerii sistemului statistic național, care nu își asumă în mod responsabil acțiuni dedicate statisticii.

Optimizarea atribuțiilor și funcțiilor sistemului statistic național este una dintre măsurile importante, prin care rezultatul vizat la nivel de obiectiv, în perspectiva anului 2020, are în vedere cerințele adresate sistemului statistic național și posibilitățile de optimizare și dezvoltare ale acestuia, în contextul perspectivelor de reformă administrativă a Republicii Moldova.

Indicator: Nivelul de implementare a prevederilor legale cu privire la structura și atribuțiile membrilor sistemului statistic național, considerat „ridicat”, în perspectiva anului 2020, comparativ cu situația actuală considerat „scăzut”/„neevaluat”.

Implementarea acțiunilor din cadrul măsurii conduc la asigurarea unui echilibru rațional și funcțional între structurile centrale și teritoriale ale Biroului Național de Statistică și ale membrilor sistemului statistic național, la exploatarea oportunității și a caracteristicii pozitive a sistemului statistic național, de existență a unei rețele teritoriale, precum și la obținerea de economii/reduceri ale risipei de resurse pentru sarcini și rezultate similare, efectuate fără coordonare și consultare în cadrul sistemului statistic național.

La implementarea acțiunilor, responsabilitatea revine în primul rând Biroului Național de Statistică, dar și membrilor sistemului statistic național, care participă activ și susținut în cadrul structurilor de definire a atribuțiilor și de optimizare a structurii sistemului statistic național. Structura sistemului statistic național influențează într-o manieră vizibilă și edificatoare modul cum urmează să funcționeze sistemul statistic național la orizontul 2020.

Măsura 2.2.2. Coordonarea sistemului statistic național de către Biroul Național de Statistică, ca serviciu de interes general

Performanțele realizate în anii precedenți (2010-2015) privind lucrările și produsele statistice puse la dispoziția utilizatorilor au fost considerate de multe ori neimportante sau nu au primit aprecieri în spațiul public. Această situație este urmare lipsei de susținere la nivelul Guvernului cu privire la coordonarea integrată a statisticii oficiale și a implementării unor măsuri comune de coordonare și colaborare între partenerii sistemului statistic național, dar și considerării statisticii ca fiind un domeniu de importanță mai mică în categoria serviciilor puse la dispoziție de către stat din banii contribuabililor.

Considerarea statisticii ca un serviciu public de interes general, impune la nivelul Guvernului, ca măsură obligatorie, stabilirea și întărirea rolului Biroului Național de Statistică în calitate de coordonator al sistemului statistic național.

Indicator: Nivelul de coordonare metodologică și tehnică asigurat de Biroul Național de Statistică în cadrul sistemului statistic național este apreciat „corespunzător” în perspectiva anului 2020, față de situația actuală când nu există referire la acest aspect.

Acțiunile prevăzute în cadrul măsurii susțin, prin implementarea, definirea și operaționalizarea atribuțiilor pe care Biroul Național de Statistică le realizează pentru întărirea rolului de coordonator al sistemului statistic național, prin dezvoltarea funcției de coordonare tehnico-metodologică, pentru dezvoltarea și aplicarea împreună cu toți membrii sistemului statistic național a conceptelor metodologice și a criteriilor și principiilor statisticii în cadrul sistemului statistic național și, de coordonare strategică, pentru implementarea acțiunilor specificate în cadrul Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național, monitorizarea și raportarea rezultatelor obținute de sistemul statistic național în cadrul acesteia.

Rezultatele proiectate vizează consolidarea mecanismelor de guvernare prin revigorarea Consiliului pentru statistică prevăzut în Legea cu privire la statistica oficială și implicarea efectivă a acestuia, corespunzător statutului său, la examinarea cu rol consultativ a strategiilor, programelor de dezvoltare, a acțiunilor de mare amploare, precum recensămintele populației și locuințelor și altele, asumarea rolului de mecanism eficient la sporirea credibilității și prestigiului sistemului statistic național, la promovarea culturii statisticii, la apărarea și susținerea statisticii oficiale a țării față de orice fel de implicare și efect a factorilor externi asupra mediului și activității statistice.

Măsura 2.2.3. Determinarea și recunoașterea producătorilor de date statistice

Sistemul statistic național dispune azi de acces la date administrative, resurse informaționale apreciabile, tehnică și infrastructură informatică minimă, specialiști statisticieni care activează în cadrul Biroului Național de Statistică și alte autorități centrale, dar care nu sînt distribuite în funcție de nevoia de servicii și produse statistice și sînt utilizate într-o mică măsură pentru producția de date statistice. În lipsa unor decizii asumate de conducătorii membrilor sistemului statistic național care dispun de infrastructură informațională și capacități umane și financiare pentru ca unitățile pe care le conduc să furnizeze date administrative sau să realizeze lucrări statistice, o mare sarcină și încărcătură de lucrări și servicii revine Biroului Național de Statistică.

Această supraaglomerare cu sarcini care ar putea fi realizate de către unitățile pregătite pentru aceste lucrări din ministere și agenții, determină o suprasolicitare a resurselor umane ale Biroului Național de Statistică peste capacitățile existente și, în

consecință, o calitate mai redusă a statisticilor din punct de vedere al criteriilor aplicabile ale statisticii oficiale conform Codului de practici al statisticilor europene.

Obținerea rezultatului vizat la nivel de obiectiv, în perspectiva anului 2020, impune ca măsură determinarea și certificarea membrilor sistemului statistic național care, prin aplicarea metodelor și conceptelor de producție statistică elaborate de Biroul Național de Statistică, prin consolidarea capacității și respectarea Codului de practici al statisticilor europene, se califică a fi producătorii de statistici oficiale.

Indicator: În perspectiva anului 2020, 10% din indicatorii statistici sînt produși de alți producători de date statistice cuprinse în publicațiile emise de către Biroul Național de Statistică.

Acțiunile prevăzute în cadrul măsurii susțin, prin implementare, sporirea rolului sectorului statistic în ansamblu în societate, exercitat prin sistemul statistic național, și delegarea de împuterniciri prin intermediul cadrului legal unor ministere și eventual agenții de a se prezenta ca producători de date statistice oficiale. Acțiunile propuse susțin în cadrul sistemului statistic național, sub coordonarea Biroului Național de Statistică, crearea unei rețele de alți producători de statistici oficiale naționale, care se va baza pe o nouă concepție de abordare strategică, implicînd elaborarea, monitorizarea și evaluarea produselor statistice, orientate spre conformitate și compatibilitate cu standardele internaționale.

4. Mecanisme de implementare, măsurare, monitorizare și evaluare a Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020

Etapele de implementare a Strategiei sînt reflectate în Planul de acțiuni al Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020 și programele lucrărilor statistice anuale care preiau și detaliază obiectivele și acțiunile prevăzute, asigurîndu-le cadrul necesar de monitorizare (etape, termene, responsabilități, asigurarea resurselor și mijloacelor și evaluarea rezultatelor prin rapoarte). Astfel, în programul anual de lucrări statistice aprobat anual de Guvern se preconizează să fie incluse toate lucrările statistice, inclusiv și lucrările elaborate în afara Biroului Național de Statistică, de către alți producători de statistici oficiale. Totodată, nivelul de realizare a unuia dintre cele mai importante elemente ale activității statistice, și anume calitatea statistică și managementul calității în statistică, este asigurat prin evaluarea racordării la măsurile întreprinse de către Uniunea Europeană prin documentele de bază și prin deciziile Comisiei (EUROSTAT), preluarea și implementarea acțiunilor cu caracter comun de către sistemul statistic național, respectiv Biroul Național de Statistică.

La implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național participă atît Biroul Național de Statistică, în calitate de producător de statistici

oficiale și coordonator al sistemului statistic național, cât și ministerele, alte autorități ale administrației publice centrale, care își asumă statutul de producători de statistici oficiale, precum și cele care contribuie la realizarea programelor statistice în baza acordurilor de colaborare încheiate cu Biroul Național de Statistică. Responsabil de elaborarea rapoartelor de progres, monitorizare și evaluare este Biroul Național de Statistică.

4.1. Mecanisme de implementare

Planificarea activităților sistemului statistic național este structurată în mai multe niveluri și include:

- 1) Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național, elaborată pentru o perioadă de 5 ani și vizează activitatea întregului sistem statistic național;
- 2) Planul de acțiuni multianual pentru sistemul statistic național, care include activități întru realizarea strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național;
- 3) Planul anual de acțiuni, întru realizarea strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național;
- 4) Programul anual al lucrărilor statistice care include toate lucrările statistice care urmează să fie elaborate de Biroul Național de Statistică și alți producători de statistici oficiale, aprobat de Guvern;
- 5) Programul trimestrial de activitate a aparatului central și oficiilor teritoriale de statistică ale Biroului Național de Statistică.

Fiecare subdiviziune a Biroului Național de Statistică, precum și membrii sistemului statistic național au atribuții concrete în implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020, care, de asemenea, se regăsesc în toate planurile de acțiuni anuale și în programele lucrărilor statistice anuale. Planurile de acțiuni se elaborează și se aprobă în prima lună a fiecărui an și cuprind, acțiunile restante sau nerealizate, revizuite și reprogramate, constatate în urma raportului anual de monitorizare, precum și cele planificate în Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020 pentru anul pentru care se emite planul de acțiuni. Planul anual de acțiuni este corelat cu bugetul anual, astfel încât să fie asigurate mijloacele de implementare necesare realizării activităților și îndeplinirii indicatorilor de rezultat.

Biroul Național de Statistică este responsabil de procesul de monitorizare și evaluare a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020. La solicitarea Biroului Național de Statistică, ministerele, alte autorități ale administrației publice centrale și instituțiile publice vizate din cadrul sistemului statistic național, prezintă, anual, informații privind rezultatele realizării obiectivelor/acțiunilor incluse în Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei.

Biroul Național de Statistică elaborează, anual, raportul de monitorizare și îl prezintă Colegiului Biroului Național de Statistică spre examinare și aprobare, cu prezentarea ulterioară Guvernului.

Biroul Național de Statistică elaborează raportul de evaluare intermediară a realizării Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020 în I trimestru al anului 2018. Acesta indică atât realizările, cât și eșecurile privind implementarea Planului de acțiuni și atingerea rezultatelor anuale (indirect a obiectivelor Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național). Raportul de evaluare este o analiză mai detaliată decât monitorizarea, deoarece de această dată se identifică și cauzele/factorii care au influențat succesul sau insuccesul realizării în vederea propunerii de măsuri corective mai substanțiale pentru anul următor. Totodată, procesul de evaluare identifică aspecte ale obiectivelor realizate în anul precedent și acele aspecte care urmează să fie planificate pentru anul următor. În acest sens, raportul de evaluare prezintă baza pentru planificarea activităților pentru anii viitori.

Raportul la fel poate indica necesitatea modificării obiectivelor/acțiunilor Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național, în cazul schimbării circumstanțelor.

Evaluarea finală a Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020 este realizată de Biroul Național de Statistică în I semestru al anului 2021 și servește drept bază pentru elaborarea următoarei Strategii. Scopul acestei evaluări este identificarea nivelului de realizare a obiectivelor Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național, impactul ca urmare a realizării acestora. Totodată, evaluarea finală include analiza contribuției generale a Biroului Național de Statistică, ministerelor și altor autorități ale administrației publice centrale și instituțiile publice vizate la realizarea scopului Strategiei, prin realizarea obiectivelor acesteia și recomandări pentru Strategia următoare.

Evaluarea finală a Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național include rezultatul consultărilor interne și externe, în vederea obținerii opiniei celor din exterior, precum și asigurării unei evaluări mai obiective și imparțiale. La fel pot fi implicați și experți din exterior pentru a contribui la raportul de evaluare finală.

Răspunderea

Biroul Național de Statistică, în calitate de coordonator al sistemului statistic național își asumă un proces de implementare responsabil într-un mod transparent a obiectivelor strategice și este susținut de membrii sistemului statistic național cu responsabilități pe domenii.

4.2. Implicații bugetare și financiare

Resursele financiare necesare implementării Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național sînt prevăzute a se aloca de la bugetul de stat.

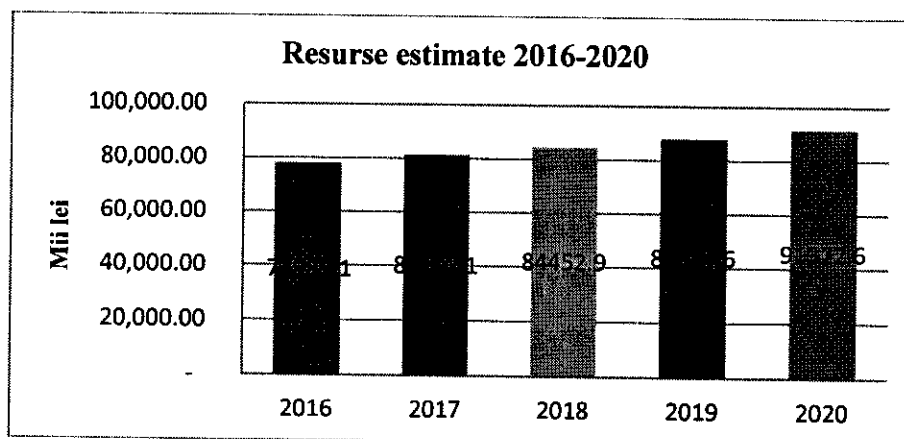
Alocarea mijloacelor de la bugetul de stat pentru acțiunile planificate de către Biroul Național de Statistică este limitată de constrîngeri de cheltuieli pentru toate instituțiile bugetare (plafonarea cheltuielilor), întru menținerea trendului sustenabil al finanțelor publice la nivel de țară. Politica bugetară promovată de Guvern este una prudentă, orientată spre asigurarea stabilității bugetului public național în alocarea finanțelor publice, accentul fiind pus pe indicatorii de performanță și evaluarea cheltuielilor în raport cu rezultatele atinse.

Completarea resurselor bugetare necesare se face din proiecte de colaborare cu instituții locale și partenerii de dezvoltare internaționali.

Întru minimizarea efectelor negative ale cadrului limitat de resurse bugetare ale Biroului Național de Statistică în procesul de realizare a reformelor propuse, este necesar de a întreprinde măsuri concrete, întru atragerea unor proiecte de colaborare cu instituții locale și internaționale. Oportunitățile de susținere financiară suplimentară la resursele bugetare creează spații de manevră pentru asigurarea implementării proiectelor de interes ale Biroului Național de Statistică/sistemului statistic național.

Semnarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană a deschis oportunități financiare adiționale pentru sectorul administrației publice din Republica Moldova, implicit pentru Biroul Național de Statistică și alți producători de statistici oficiale și care se vor adăuga la programele existente în cadrul ciclului de programare bugetară europeană 2014-2020 și care sînt accesibile Republicii Moldova prin programele de cooperare cu Uniunea Europeană.

Resursele totale alocate Biroului Național de Statistică de la bugetul de stat sînt utilizate în proporție de 85% pentru achitarea salariilor, iar 15% pentru plata mărfurilor și serviciilor consumate curent (arenda clădirii, servicii poștale, servicii de telecomunicații etc.). Astfel, resursele financiare prevăzute în bugetul de stat nu acoperă finanțarea unor lucrări ca: dezvoltarea resurselor umane și a infrastructurii tehnologiei informaționale și de comunicații; dezvoltarea și modernizarea statisticii naționale, precum și includerea unor lucrări statistice noi, necesare conform acquis-ului comunitar sau la cererea utilizatorilor.

Fig. Resurse financiare estimate anual pentru bugetul Biroului Național de Statistică 2016-2020

Veniturile estimative sînt considerate în limita plafoanelor stabilite de către Ministerul Finanțelor, în cadrul bugetar pe termen mediu, și nu includ cheltuieli pentru activitățile de dezvoltare și modernizare a Biroului Național de Statistică.

4.3. Indicatori de măsurare a rezultatelor

Pentru monitorizarea rezultatelor ca urmare a implementării măsurilor Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020 și a Planului de acțiuni sînt utilizați indicatori de rezultat, care vor evalua:

- 1) progresul în implementarea măsurilor și obiectivelor cu o periodicitate anuală;
- 2) rezultatele la nivel de direcție prioritară, pe bază anuală, pentru gradul de încredere – o dată la doi ani, deoarece nu se schimbă așa de rapid și atunci dinamica poate fi măsurată mai rar;
- 3) efectul măsurilor și obiectivelor în activitatea și funcțiunile sistemului statistic național, în primul rînd privind cuantificarea gradului de armonizare a statisticilor oficiale ale Republicii Moldova elaborate de Biroul Național de Statistică în cadrul implementării regulamentelor europene și a programelor de dezvoltare națională.

Evaluarea progresului pentru fiecare dintre indicatorii enumerați se face prin comparație cu o valoare de referință ce se calculează avînd la bază informațiile existente la nivelul anului 2015. Pentru indicatorii care nu au valori de referință în 2015 se identifică valori pe parcursul anului 2016.

4.4. Monitorizare și evaluare

Biroul Național de Statistică consolidează procedura de monitorizare și evaluare actuală și expune, într-un mod transparent, rapoartele de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național.

Monitorizarea

Biroul Național de Statistică are implementate proceduri de raportare și monitorizare a implementării Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național (și a planurilor anuale de activități ale subdiviziunilor) și consolidează procedurile pentru monitorizarea indicatorilor de performanță și introducerea unor noi orizonturi temporale de raportare pentru indicatorii de intrare (input-uri) și proces, indicatorii de ieșire (output), care sînt măsurați anual, precum și pentru indicatorii de rezultat și de impact, care sînt urmăriți anual.

Evaluarea

Biroul Național de Statistică utilizează evaluarea ex-post a Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național și a acțiunilor implementate. Această activitate oferă informații importante pentru implementarea schimbărilor legate de modul în care sînt asigurate serviciile și proiectele Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național. Aceste modificări pot afecta Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național, fapt ce reclamă actualizarea acesteia prin planurile de operaționalizare.

Rapoartele anuale de progres

Biroul Național de Statistică publică în prezent rapoarte anuale de progres și continuă să le elaboreze și să le facă publice și în viitor pentru a asigura informarea Parlamentului, Guvernului, părților interesate și publicului, în general, și expune, atît progresul înregistrat pe calea îndeplinirii rezultatelor planificate, cît și indicatorii de performanță și obiectivele stabilite.

Actualizarea Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național

O dată la 5-6 ani se va realiza un exercițiu complet de planificare strategică pentru sistemul statistic național. În anii intermediari, Biroul Național de Statistică va pregăti o actualizare anuală a planului de implementare pentru a stabili dacă sînt necesare schimbări ale Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național transpuse în planurile operaționale. Actualizarea se va concretiza cu adăugarea unui an suplimentar la planurile operaționale.

Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020

Acțiuni	Subacțiuni	Instituții responsabile	Termene de realizare	Indicatori de rezultat	Sursa de finanțare / costul, mii lei
1	2	3	4	5	6
Direcția prioritară 1. Calitate îmbunătățită a produselor și serviciilor statistice					
<i>Indicatori de impact: Gradul de încredere în datele statistice apreciat la nivel de încredere "mediu"</i>					
Obiectivul 1. Statistica oficială aliniată la standardele de calitate internaționale					
<i>Indicator de impact: Gradul de aliniere a statisticilor oficiale ale Republicii Moldova la standardele internaționale apreciat cu un calificativ oficial recunoscut ca "mediu"</i>					
1.1. Introducerea sistemului management al calității în sistemul statistic național		Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale, deținători de date administrative	2018	Politică de calitate asumată, sistem de management al calității definit și implementat în cadrul Biroului Național de Statistică și altor producători de statistici oficiale	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	<i>Politica de calitate</i>				
	1.1.1. Introducerea managementului calității în sistemul statistic național	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	2019	Cadru general al managementului calității elaborat și implementat în cadrul Biroului Național de Statistică și altor producători de statistici oficiale	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	1.1.2. Definirea și asumarea de către Biroul Național de Statistică și recomandarea altor producători de statistici oficiale a unei politici de calitate a datelor statistice	Biroul Național de Statistică	2019	Politică de calitate a datelor statistice aprobată și înaintată spre utilizare/ implementare altor producători de statistici oficiale	Bugetul de stat

1	2	3	4	5	6
	1.1.3. Elaborarea și publicarea de ghiduri și instrucțiuni privind politica de calitate în statistică	Biroul Național de Statistică	2020	Ghiduri și instrucțiuni privind politica de calitate în statistică elaborate	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
<i>Sistemul de calitate</i>					
	1.1.4. Documentarea proceselor statistice conform standardului pentru implementarea proceselor managementului calității și a modelului generic al proceselor statistice (GSBPM)	Biroul Național de Statistică	2020	Procese statistice descrise și documentate	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	1.1.5. Crearea cadrului instituțional în Biroul Național de Statistică responsabil de managementul calității	Biroul Național de Statistică	2017	Subdiviziune responsabilă de managementul calității creată	Bugetul de stat
	1.1.6. Definirea sistemului de raportare a calității și a rapoartelor de calitate interne	Biroul Național de Statistică	2019	Plan de audit al calității elaborat, model al raportului de calitate elaborat și implementat	Asistență tehnică externă
	1.1.7. Organizarea și efectuarea auditului intern de calitate în cadrul Biroului Național de Statistică	Biroul Național de Statistică	2020	Rapoarte de audit intern al calității elaborate	Bugetul de stat
<i>Planul de calitate</i>					
	1.1.8. Elaborarea și implementarea unei Foi de parcurs în vederea utilizării de către toți producătorii de statistici oficiale a clasificatoarelor și nomenclatoarelor unice	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	2020	Foie de parcurs elaborată, număr/ producătorilor de statistici oficiale care utilizează clasificatoarele și nomenclatoare standardizate	Bugetul de stat
	1.1.9. Utilizarea surselor de date administrative în scopuri statistice pentru reducerea presiunii informaționale asupra respondenților și creșterea eficienței procesului statistic în producerea de date statistice	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale, deținători de date administrative	2020	Catalog al datelor administrative disponibile elaborat, informații administrative utilizate pe scară largă la elaborarea datelor statistice	Bugetul de stat

1	2	3	4	5	6
	1.1.10. Reducerea termenului între momentul finalizării etapelor de colectare și generalizare a datelor statistice și cel al diseminării către utilizatori	Biroul Național de Statistică	2020	Evaluare internă/externă a procesului de producție a indicatorilor statistici, ecart al termenelor de prezentare redus cu 25%	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	1.1.11. Implementarea principiilor de calitate aferente produselor statistice conform Codului de practici al statisticilor europene în sistemul statistic național	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	2018	Principiile de calitate aferente produselor statistice implementate în sistemul statistic național	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	1.1.12. Alocarea de resurse umane în cadrul Biroului Național de Statistică și altor producători de statistici oficiale pentru gestionarea și monitorizarea procesului calității statistice	Biroul Național de Statistică, Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, alți producători de statistici oficiale	2020	Unități de personal alocate pentru gestionarea și monitorizarea calității statistice în Biroul Național de Statistică și alți producători de statistici oficiale	În limitele bugetului de stat alocat
	1.1.13. Evaluarea calității datelor și proceselor statistice conform practicilor avansate ale țărilor Uniunii Europene	Biroul Național de Statistică	2020	Principalele produse/indicatori statistici și procese statistice evaluate conform criteriilor de calitate stabilite la nivel european	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
1.2. Optimizarea proceselor de producție statistică		Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	2020	Frecvența acțiunilor de optimizare a proceselor de producție în cadrul sistemului statistic național efectuate "continuu - cu o regularitate minimă anuală"	În limitele bugetului de stat alocat
	<i>Procese recurente</i>				
	1.2.1. Optimizarea procesului de colectare a datelor pentru anchetele statistice în gospodării	Biroul Național de Statistică	2020	Proces de colectare a datelor pentru anchetele statistice în gospodării	Bugetul de stat, asistență

1	2	3	4	5	6
				optimizat	tehnică externă, 81,0
	1.2.2. Trecerea treptată la metode moderne de colectare a datelor asistate de calculator și combinarea acestora cu metoda tradițională de colectare	Biroul Național de Statistică	2020	Metode moderne de colectare a datelor implementate, timp de colectare a datelor redus, număr de erori de introducere redus	Asistență tehnică externă, 735,0
	1.2.3. Dezvoltarea sistemului e-raportare	Biroul Național de Statistică	2017	Sistemul e-raportare dezvoltat	Asistență tehnică externă, 1500,0
	1.2.4. Eficientizarea procesului de editare statistică	Biroul Național de Statistică	2020	Metode de editare implementate, reguli noi de editare create și îmbunătățite	Asistență tehnică externă
<i>Procese de suport</i>					
	1.2.5. Actualizarea continuă a clasificărilor și a nomenclatoarelor utilizate în scopuri statistice și surse de date administrative	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale, deținători de date administrative	Anual	Clasificatoare și nomenclatoare revizuite	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	1.2.6. Elaborarea nomenclatorului unităților teritoriale statistice (NUTS)	Biroul Național de Statistică	2017	Nomenclator al unităților teritoriale statistice elaborat	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	1.2.7. Crearea unui laborator de testare a instrumentarului statistic	Biroul Național de Statistică	2020	Laborator creat și funcțional	Asistență tehnică externă
	1.2.8. Perfecționarea metodelor de eșantionare, inclusiv eșantion master pentru cercetările în domeniul social	Biroul Național de Statistică	2018	Eșantion master nou pentru cercetările din domeniul social creat, eșantioane noi pentru cercetările agricole create	Asistență tehnică externă

1	2	3	4	5	6
	1.2.9. Perfecționarea metodelor statistice și implementarea altor noi ce țin de estimarea statistică, ajustările sezoniere, imputarea nonrăspunsurilor și estimări statistice pe arii mici	Biroul Național de Statistică	2020	Metode noi aplicate, număr cercetări cu ajustare sezonieră, metode de imputare aplicate	Asistență tehnică externă
	1.2.10. Elaborarea de metadate statistice pentru producători și utilizatori	Biroul Național de Statistică	2020	Metadate statistice pentru producători și utilizatori elaborate conform cerințelor Uniunii Europene	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	1.2.11. Elaborarea rapoartelor de calitate pentru cercetările statistice	Biroul Național de Statistică	2020	Rapoarte de calitate pentru cercetările statistice elaborate	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
<i>Sisteme de stocare a datelor</i>					
	1.2.12. Consolidarea capacităților tehnice pentru stocarea datelor statistice	Biroul Național de Statistică, Centrul de Guvernare Electronică	2019	Capacități tehnice pentru stocarea datelor statistice consolidate, volum majorat de date statistice stocate	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	1.2.13. Sistematizarea modului de constituire a seriilor de date	Biroul Național de Statistică	2020	Serii de date sistematizate și ușor accesibile	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
<i>Sistemul informațional geografic</i>					
	1.2.14. Elaborarea conceptului și normelor metodologice privind dezvoltarea sistemul informațional geografic statistic	Biroul Național de Statistică	2018	Concept și norme metodologice elaborate conform practicilor țărilor Uniunii Europene	Asistență tehnică externă
	1.2.15. Crearea și dezvoltarea infrastructurii de date spațiale statistice în conformitate cu directiva de instruire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE)	Biroul Național de Statistică	2020	Număr de seturi de date spațiale create, metadate pentru datele spațiale create, categorii de date din infrastructura pentru informații spațiale în	Asistență tehnică externă

1	2	3	4	5	6
				Comunitatea Europeană (INSPIRE) în responsabilitatea statisticii acoperite integral	
	1.2.16. Dezvoltarea statisticilor în raport cu utilizarea sistemului informațional geografic	Biroul Național de Statistică	2020	Număr de hărți tematice elaborate în baza sistemului informațional geografic	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	1.2.17. Asigurarea managementului eficient al datelor cu referire geografică	Biroul Național de Statistică	2020	Personal instruit, număr seturi de date standardizate	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	1.2.18. Crearea și dezvoltarea portalului geostatistic pentru diseminarea datelor geospațiale	Biroul Național de Statistică	2019	Geoportal statistic creat, date statistice geospațiale diseminate prin intermediul portalului	Asistență tehnică externă
1.3. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii tehnologiei informaționale și de comunicații a sistemului statistic național		Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	2020	Nivel de modernizare a sistemului tehnologiilor informaționale și de comunicații al sistemului statistic național considerat „ridicat” cu un grad de automatizare a proceselor statistice de 80%	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	<i>Planul de dezvoltare a tehnologiilor informaționale și de comunicații al sistemului statistic național</i>				
	1.3.1. Utilizarea platformei de interoperabilitate MConnect între membrii sistemului statistic național și deținătorii de date administrative	Biroul Național de Statistică, Centrul de Guvernare Electronică, alți producători de statistici oficiale, deținători de date administrative	2017	Schimb de date realizat prin intermediul platformei	Bugetul de stat
	1.3.2. Dezvoltarea (elaborarea și implementarea) unui sistem	Biroul Național de Statistică	2020	Sistem informațional automatizat integrat nou-	Asistență tehnică

1	2	3	4	5	6
	informațional automatizat integrat			elaborat și implementat	externă, 12000,0
	1.3.3. Modernizarea și unificarea infrastructurii tehnologiilor informaționale și de comunicații, inclusiv în oficiile teritoriale de statistică	Biroul Național de Statistică	2020	Infrastructură a tehnologiilor informaționale și de comunicații creată și unificată pentru Biroul Național de Statistică, echipament și metode de lucru moderne folosite pentru administrarea infrastructurii	Asistență tehnică externă, 10000,0
	1.3.4. Implementarea unor instrumente moderne pentru colectarea datelor	Biroul Național de Statistică	2018	Tehnologii moderne (planșete, telefoane mobile, scanere etc.) utilizate în colectarea datelor	Asistență tehnică externă, 1500,0
	1.3.5. Extinderea abilităților tehnologiilor informaționale în cadrul personalului statisticienilor pentru aplicațiile și sistemele noi implementate	Biroul Național de Statistică	2017	Specialiști statisticieni instruiți în utilizarea programelor tehnologiilor informaționale	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 1000,0
	1.3.6. Implementarea politicii de securitate informatică a sistemului statistic național	Biroul Național de Statistică	2018	Politică de securitate informatică elaborată și implementată	Bugetul de stat, 500,0
	1.3.7. Folosirea de instrumente pentru gestionarea și îmbunătățirea nivelului de securitate informatică a datelor confidențiale	Biroul Național de Statistică, Centrul național pentru protecția datelor cu caracter personal	2018	Instrumente de protecție a datelor confidențiale (programe licențiate pentru deservirea serverelor, FireWall, programe licențiate de protecție, laborator specializat de lucru cu datele confidențiale)	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	<i>Sisteme ale tehnologiilor informaționale și de comunicații pentru guvernanță</i>				
	1.3.8. Introducerea aplicațiilor de management al resurselor umane, planificarea activităților Biroului Național de Statistică	Biroul Național de Statistică	2018	Aplicații ale managementului personalului implementate,	Bugetul de stat, 800,0

1	2	3	4	5	6
				plan multianual de activitate a Biroului Național de Statistică elaborat	
	1.3.9. Utilizarea internetului în comunicarea externă și accesul la baze de date naționale și/sau internaționale	Biroul Național de Statistică, Centrul de Telecomunicații Speciale	2017	Internet utilizat pe scară largă în activitatea Biroului Național de Statistică, acces asigurat la bazele de date naționale și internaționale	Bugetul de stat, 350,0
	1.3.10. Dezvoltarea intranetului pentru comunicare internă, management și circuit al documentelor electronice inter-și intra-departamentale	Biroul Național de Statistică	2016	Intranet implementat	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 750,0
	1.3.11. Asigurarea accesului continuu la resursele bibliotecii electronice	Biroul Național de Statistică	2018	Biblioteca electronică a Biroului Național de Statistică creată, acces asigurat pentru toți utilizatorii	Bugetul de stat, 150,0
Obiectivul 1.2. Produsele și serviciile statistice diversificate, dezvoltate și consolidate					
<i>Indicator de impact: Gradul de satisfacere cu produse și servicii statistice crescut treptat pînă la nivelul de satisfacere "mediu"</i>					
2.1. Dezvoltarea statisticii macroeconomice		Biroul Național de Statistică	2020	Indicatori ai statisticii macroeconomice (indicatorii statistici de bază din conturile naționale, statistica prețurilor și statistica comerțului exterior de mărfuri și servicii) disponibili și comparabili cu indicatorii EUROSTAT/ONU	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	<i>Statistica conturilor naționale</i>				
	2.1.1. Implementarea metodologiei Sistemului	Biroul Național de Statistică	2018	Metodologie implementată	Bugetul de stat,

1	2	3	4	5	6
	Conturilor Naționale al Organizației Națiunilor Unite - 2008)/Sistemul European de Conturi - 2010 cu aplicarea la condițiile naționale				asistență tehnică externă
	2.1.2. Elaborarea conturilor naționale în conformitate cu metodologia Sistemului Conturilor Naționale al Organizației Națiunilor Unite-2008)/Sistemul European de Conturi - 2010	Biroul Național de Statistică	2020	Indicatori ai conturilor naționale elaborați în conformitate cu metodologia Sistemului Conturilor Naționale al Organizației Națiunilor Unite -2008/Sistemul European de Conturi - 2010	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	2.1.3. Recalcularea și revizuirea seriilor dinamice în conformitate cu metodologia Sistemului Conturilor Naționale al Organizației Națiunilor Unite-2008)/Sistemul European de Conturi - 2010	Biroul Național de Statistică	2020	Serii dinamice recalculat și revizuite în conformitate cu metodologia Sistemului Conturilor Naționale al Organizației Națiunilor Unite -2008/ Sistemul European de Conturi - 2010	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	2.1.4. Armonizarea indicatorilor conturilor naționale, elaborați în conformitate cu metodologia Sistemului Conturilor Naționale al Organizației Națiunilor Unite – 2008/ Sistemul European de Conturi – 2010, cu indicatorii statisticilor de ramură din Biroul Național de Statistică, precum și cu indicatorii Balanței de Plăți, ediția a 6-a și cu cei din Statistica finanțelor publice – 2014	Biroul Național de Statistică, Banca Națională a Moldovei, Ministerul Finanțelor	2019	Indicatori armonizați din conturile naționale cu indicatorii statisticilor de ramură, indicatorii Balanței de Plăți, ediția 6, și cu cei din Statistica finanțelor publice - 2014	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	2.1.5. Elaborarea și implementarea conturilor regionale	Biroul Național de Statistică	2017	Conturile regionale elaborate	Bugetul de stat, asistență tehnică

1	2	3	4	5	6
					externă
	<i>Statistica prețurilor</i>				
	2.1.6. Elaborarea Indicelui armonizat al prețurilor de consum	Biroul Național de Statistică	2018	Indicele armonizat al prețurilor de consum elaborat	Asistență tehnică externă, 8708,0
	2.1.7. Perfectarea metodologiei IPC (sistemul de ponderare, metoda de ajustări sezoniere, ajustarea influenței schimbului de calitate asupra evoluției prețurilor)	Biroul Național de Statistică	2018	IPC elaborat în conformitate cu regulamentul Uniunii Europene	Asistență tehnică externă, 2092,0
	<i>Statistica comerțului exterior de mărfuri și servicii</i>				
	2.1.8. Dezvoltarea statisticilor comerțului exterior de mărfuri în corespundere cu standardele ONU - 2010 și Regulamentele Uniunii Europene: a) actualizarea normelor metodologice de elaborare a statisticilor comerțului exterior de mărfuri în corespundere cu standardele ONU - 2010 și Regulamentele Uniunii Europene; b) implementarea unui software nou de preluare, verificare, procesare a datelor statistice privind comerțul exterior de mărfuri Europene	Biroul Național de Statistică, Serviciul Vamal	2017	Date statistice privind comerțul exterior de mărfuri elaborate conform standardelor internaționale și europene; norme metodologice privind statistica comerțului exterior de mărfuri actualizate – software elaborat și implementat	Asistență tehnică externă
	2.1.9. Corelarea dintre indicatorii statisticii comerțului exterior de mărfuri și servicii cu indicatorii statisticii conturilor naționale, statisticii balanței de plăți	Biroul Național de Statistică, Banca Națională a Moldovei	2018	Indicatorii ai statisticii comerțului exterior de mărfuri și servicii corelați cu indicatorii statisticii balanței de plăți și conturilor naționale	Asistență tehnică externă
	2.1.10. Ajustarea bazelor de date statistice privind comerțul	Biroul Național de Statistică	2017	Baze de date statistice ajustate privind comerțul	Bugetul de stat,

1	2	3	4	5	6
	exterior de mărfuri care să corespundă standardelor necesare schimbului de informații cu organismele internaționale (EUROSTAT, ONU, FMI, OMC, BM)			exterior de mărfuri	asistență tehnică externă
	2.1.11. Colaborarea cu Banca Națională a Moldovei pentru perfecționarea continuă a normelor metodologice de elaborare a statisticilor comerțului exterior de servicii în corespundere cu standardele ONU - 2010 și Regulamentele Uniunii Europene: a) perfecționarea sistemului de indicatori statistici privind comerțul exterior de servicii, colectați de la agenții economici; b) instrucțiunile metodologice de evaluare a acestora, în corespundere cu standardele internaționale (manualul ONU „Statistica comerțului internațional de servicii”, Regulamentele Uniunii Europene)	Biroul Național de Statistică, Banca Națională a Moldovei	2018	Norme metodologice privind statistica comerțului exterior de servicii în corespundere cu standardele ONU - 2010 și Regulamentele Uniunii Europene elaborate, indicatori statistici privind comerțul exterior de servicii disponibili și comparabili cu indicatorii EUROSTAT/ONU;	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
<i>2.2. Dezvoltarea statisticii agricole și a mediului înconjurător</i>		Biroul Național de Statistică	2020	Indicatori privind statistica agriculturii și mediului disponibili și comparabili cu indicatorii EUROSTAT/ONU	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	<i>Statistica agricolă</i>				
	2.2.1. Reorganizarea cercetărilor statistice selective a activității agricole a micilor producători agricoli	Biroul Național de Statistică	2018	Cercetări noi implementate în practica statistică a agriculturii	Asistență tehnică externă, 1727,0

1	2	3	4	5	6
	2.2.2. Colaborarea Biroului Național de Statistică cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare privind utilizarea datelor registrelor administrative ale ministerului	Biroul Național de Statistică, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	2020	Date ale registrelor administrative ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare utilizate în statistica agriculturii	Bugetul de stat
	2.2.3. Elaborarea instrumentarului statistic privind Ancheta structurală anuală în agricultură	Biroul Național de Statistică	2018	Instrumentar statistic (chestionar statistic, normele metodologice de completare a acestuia, descrierea cercetării statistice etc.) elaborat	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 415,5
	2.2.4. Elaborarea unor instrumente de diseminare a datelor recensământului general agricol pentru satisfacerea necesităților tuturor categoriilor de utilizatori	Biroul Național de Statistică	2018	Instrumente de diseminare elaborate, date ale recensământului general agricol diseminate	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	2.2.5. Pregătirea realizării Recensământului General Agricol - Runda Mondială 2020	Biroul Național de Statistică, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	2020	Principii metodologice și instrumentarul privind realizarea Recensământului General Agricol - Runda Mondială 2020 elaborate Recensământul general agricol de probă realizat	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 675,0
	2.2.6. Extinderea calculelor balanțelor resurselor alimentare și utilizării lor	Biroul Național de Statistică, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	2020	Calculule balanțelor resurselor alimentare și utilizării lor extinse cu 5 balanțe adiționale	Bugetul de stat, 30,0
	2.2.7. Perfecționarea statisticii prețurilor agricole	Biroul Național de Statistică	2018	Metodologie nouă a calculelor indicilor prețurilor elaborată, calcule implementate în practica statistică	Bugetul de stat, 144,0
	2.2.8. Dezvoltarea de indicatori agri-mediu (utilizarea fondului funciar, utilizarea fertilizanților, utilizarea pesticidelor, consumul	Biroul Național de Statistică	2020	Indicatori agri-mediu elaborați în conformitate cu cerințele Uniunii Europene	Bugetul de stat, asistență tehnică

1	2	3	4	5	6
	de apă etc.) în conformitate cu cerințele Uniunii Europene				externă
	<i>Statistica mediului</i>				
	2.2.9. Crearea și dezvoltarea Sistemului informațional integrat de mediu	Ministerul Mediului, Biroul Național de Statistică	2020	Sistem informațional integrat de mediu creat	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	2.2.10. Implementarea indicatorilor privind dezvoltarea durabilă și „economia verde”	Ministerul Economiei, Ministerul Mediului, Biroul Național de Statistică	2020	Indicatori privind dezvoltarea durabilă și „economia verde” elaborați și implementați	Asistență tehnică externă, 97,5
2.3. Dezvoltarea statisticii întreprinderilor				Indicatori statistici privind activitatea întreprinderilor, produși și diseminați conform standardelor Uniunii Europene	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	<i>Statistici pe termen scurt și pe termen lung</i>				
	2.3.1. Diversificarea indicatorilor privind activitatea întreprinderilor din sectorul industrial conform cerințelor utilizatorilor naționali	Biroul Național de Statistică, Ministerul Economiei	2017	Listă de indicatori stabilită, indicatori elaborați conform cerințelor Uniunii Europene și utilizatorilor naționali	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	2.3.2. Recalcularea principalilor indicatori în retrospectivă în conformitate cu Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (revizia 2)	Biroul Național de Statistică	2017	Indicatori statistici recalculați în retrospectivă	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 116,1
	2.3.3. Ajustarea seriilor de timp recalculat la factorul sezonier și factorul calendaristic în conformitate cu cerințele EUROSTAT	Biroul Național de Statistică	2020	Serii de timp ajustate la factorul sezonier și factorul calendaristic în conformitate cu cerințele EUROSTAT	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 238,0
	2.3.4. Dezvoltarea statisticii investițiilor în active materiale pe termen lung conform cerințelor Uniunii Europene	Biroul Național de Statistică	2018	Indicatorii statistici ai investițiilor în active materiale pe termen lung disponibili și	Bugetul de stat, asistență tehnică

1	2	3	4	5	6
				comparabili cu indicatorii EUROSTAT	externă, 329,0
	2.3.5. Compilarea de indicatori privind statistica structurala a întreprinderilor conform cerințelor Uniunii Europene	Biroul Național de Statistică	2019	Indicatori privind statistica structurală disponibili și comparabili cu indicatorii EUROSTAT	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 118,0
	2.3.6. Utilizarea datelor recensământului locuințelor 2014 pentru dezvoltarea statisticii fondului locativ	Biroul Național de Statistică	2018	Cercetări statistice privind fondul locativ modificate	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 268,0
	2.3.7. Producerea indicatorilor privind demografia întreprinderilor	Biroul Național de Statistică	2018	Indicatori privind demografia întreprinderilor disponibili și comparabili cu indicatorii EUROSTAT	Bugetul de stat
	2.3.8. Diversificarea indicatorilor privind activitatea întreprinderilor mici și mijlocii	Biroul Național de Statistică	2018	Indicatori noi privind activitatea întreprinderilor mici și mijlocii elaborați și diseminați	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 200,0
	2.3.9. Elaborarea metodologiei de calcul al indicelui costurilor în construcții	Biroul Național de Statistică	2020	Metodologie elaborată	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 245,0
	<i>Statistica energeticii</i>				
	2.3.10. Implementarea calculului indicelui volumului cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul și serviciile de piață	Biroul Național de Statistică,	2020	Indici de volum ai cifrei de afaceri calculați pe fiecare activitate economică din comerțul cu amănuntul și serviciile de piață conform cerințelor	Bugetul de stat, asistență tehnică externă

1	2	3	4	5	6
				Uniunii Europene	
	2.3.11. Elaborarea indicatorilor vizînd prețurile la energie	Biroul Național de Statistică	2016	Indicatori statistici vizînd prețurile la energie disponibili și comparabili cu indicatorii EUROSTAT și ONU	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 1,6
	2.3.12. Perfecționarea balanței energetice în conformitate cu standardele internaționale	Biroul Național de Statistică	2017	Balanță energetică elaborată în conformitate cu standardele internaționale începînd cu anul 2016	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 3,0
<i>Statistica transporturilor, telecomunicațiilor, turismului</i>					
	2.3.13. Dezvoltarea statisticii transporturilor de mărfuri și pasageri în conformitate cu standardele internaționale (ONU/EUROSTAT)	Biroul Național de Statistică, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Autoritatea Aeronautică Civilă	2019	Indicatori statistici privind transporturile disponibili și comparabili cu indicatorii ONU/EUROSTAT	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	2.3.14. Dezvoltarea statisticii tehnologiei informației și comunicațiilor (electronice și poștale) în conformitate cu standardele internaționale (ONU/EUROSTAT)	Biroul Național de Statistică, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Agenția Națională de Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	2018	Indicatori statistici privind tehnologia informației și comunicațiilor (electronice și poștale) disponibili și comparabili cu indicatorii ONU/EUROSTAT	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	2.3.15. Realizarea cercetării statistice privind cheltuielile nerezidenților cazați în structurile de primire turistică	Biroul Național de Statistică, Agenția Turismului	2020	Indicatori statistici privind turismul armonizați cu Regulamentul Uniunii Europene	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	2.3.16. Realizarea cercetării statistice asupra gospodăriilor populației privind cererea turistică a rezidenților	Biroul Național de Statistică	2019	Indicatori statistici privind turismul armonizați cu Regulamentul Uniunii	Asistență tehnică externă

1	2	3	4	5	6
				Europene	
	2.3.17. Realizarea cercetării statistice asupra populației privind utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor	Biroul Național de Statistică, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	2018	Indicatori statistici privind utilizarea de către populație a tehnologiei informației și comunicațiilor elaborați și diseminați conform standardelor EUROSTAT	Asistență tehnică externă
	<i>Statistica cercetării și inovării</i>				
	2.3.18. Compilarea de indicatori privind statistica inovării conform cerințelor Uniunii Europene	Biroul Național de Statistică, Ministerul Economiei, Academia de Științe a Moldovei	2018	Indicatori privind activitatea de inovare elaborați și diseminați conform standardelor EUROSTAT	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 318,0
2.4. Dezvoltarea statisticilor sociale				În anul 2020, indicatori statistici de bază ai populației, demografiei și migrației, indicatori statistici de bază ai pieței muncii, indicatori de bază din domeniul statisticii educației, statisticii sănătății, condițiilor de viață elaborați conform cerințelor naționale necesare pentru elaborarea și monitorizarea documentelor naționale de politici, disponibili, și comparabili cu indicatorii EUROSTAT și ONU	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	<i>Statistica populației, demografiei și migrația internațională</i>				
	2.4.1. Implementarea principiilor și recomandărilor pentru	Biroul Național de Statistică,	2020	Indicatori statistici de bază investigați în	Bugetul de stat,

1	2	3	4	5	6
	sistemul statisticilor privind mișcarea naturală a populației - revizuite de ONU în 2014 (revizia 3)	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor		scopuri statistice vitale aliniate la standardele ONU prin intermediul sistemului de înregistrare a actelor stării civile și sistemului evidenței statistice a mișcării naturale	asistență tehnică externă, 539,9
	2.4.2. Pregătirea cadrului legislativ, administrativ și organizatoric în perspectiva organizării viitorului recensământ al populației și locuințelor din Republica Moldova pentru runda 2020 în anul 2021	Biroul Național de Statistică,	2019	Legea cu privire la recensământul populației și al locuințelor în Republica Moldova în anul 2021 adoptată, hotărârea de Guvern cu privire la implementarea legii sus-numite aprobată	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 1 988,0
	2.4.3. Armonizarea metodologiei de calculare a indicatorilor demografici în baza recensămintelor populației cu standardele internaționale (ONU)	Biroul Național de Statistică, Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Ministerul Afacerilor Interne, Institutul Național de Cercetări Economice(Centrul de Cercetări Demografice)	2018	Metodologie de corelare pentru estimarea numărului populației Republicii Moldova, în baza rezultatelor recensământului populației și al locuințelor din 2014 elaborată, indicatori demografici pentru perioada 2004-2017 recalculați pentru asigurarea comparabilității și alinierii noțiunilor naționale la standardele ONU	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 125,0
	2.4.4. Studiarea și punerea în practică a utilizării datelor poliției de frontieră a Ministerului Afacerilor Interne în scopul elaborării statisticilor migraționale	Biroul Național de Statistică, Ministerul Afacerilor Interne	2017	Date disponibile din sursă administrativă privind trecerea frontierei (cetățenii moldoveni aflați în afara țării de 12 luni și mai mult) și utilizate în	Bugetul de stat, 18,1

1	2	3	4	5	6
				domeniul statisticii populației	
	2.4.5. Implementarea mecanismului de elaborare a prognozelor demografice pentru utilizarea acestora în programele de dezvoltare și planificare strategică	Biroul Național de Statistică, Institutul Național de Cercetări Economice (Centrul de Cercetări Demografice)	2020	Personal al Biroului Național de Statistică instruit, metodologie elaborată, prognoze demografice elaborate, informație detaliată despre situația demografică din Republica Moldova și perspectivele ei de măsurare obținută pentru informarea tuturor instituțiilor cointeresate și a societății, care va eficientiza planificarea și elaborarea politicilor demografice, socio-economice etc. bazate pe evidențe	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 58,0
	<i>Statistica pieței muncii</i>				
	2.4.6. Perfecționarea Anchetei Forței de Muncă: prin re-proiectarea metodologiei, inclusiv a conceptelor și definițiilor și a instrumentarului Anchetei Forței de Muncă conform Rezoluției „Statisticile privind activitatea de muncă, ocuparea și subutilizarea forței de muncă”, adoptată de Conferința a 19 ^a Internațională a Statisticienilor Muncii (Organizația Internațională a Muncii, 2013)	Biroul Național de Statistică	2019	Metodologia și instrumentarul Anchetei Forței de Muncă revizuite și implementate în practică începând cu anul 2020	Asistență tehnică externă, 1425,0
	2.4.7. Armonizarea statisticilor privind locurile de muncă vacante cu normele europene	Biroul Național de Statistică, Agenția Națională pentru	2019	Statistici privind locurile de muncă vacante elaborate și diseminate	Asistență tehnică externă,

1	2	3	4	5	6
		Ocuparea Forței de Muncă		conform standardelor și cerințelor EUROSTAT	163,0
	2.4.8. Organizarea și realizarea cercetării statistice privind tranziția de la muncă la pensionare în conformitate cu normele Uniunii Europene (modul atașat la Ancheta Forței de Muncă) în contextul realizării acțiunilor prevăzute de Programul pentru integrarea problemelor îmbătrînirii în politici-sectoriale	Biroul Național de Statistică	2017	Cercetare realizată, rezultate ale cercetării diseminate publicului larg	Asistență tehnică externă, 150,5
	2.4.9. Consolidarea capacităților Casei Naționale de Asigurări Sociale în calitate de furnizor de date pentru statistica câștigurilor salariale pe ocupații și grupe de vîrstă	Biroul Național de Statistică, Casa Națională de Asigurări Sociale	2019	Baze de date ale Casei Naționale de Asigurări Sociale utilizate, de Biroul Național de Statistică pentru producerea indicatorilor statistici	Asistență tehnică externă, 150,5
<i>Statistica educației, științei și culturii</i>					
	2.4.10. Elaborarea, în comun cu Ministerul Educației, a clasificării programelor educaționale din Republica Moldova MoldCED aliniată conform Clasificării Internaționale Standard a Educației ISCED 2011 (2015-2016) și ajustarea metodologiei de colectare a datelor conform clasificării ajustate	Biroul Național de Statistică, Ministerul Educației	2017	Indicatori ajustați conform Clasificării Internaționale Standard a Educației 2011	-
	2.4.11. Ajustarea, în comun cu Ministerul Educației, a „Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățămînt superior, ciclul I” la Clasificarea Internațională	Biroul Național de Statistică, Ministerul Educației	2018	Indicatori ajustați conform Clasificării Internaționale Standard a Educației (ISCED) – F 2013	

1	2	3	4	5	6
	Standard a Educației (ISCED) – F 2013 (Clasificarea domeniilor de educație și formare profesională)				
	2.4.12. Reproiectarea instrumentarului și revizuirea metodologiilor cercetării statistice privind cercetarea-dezvoltarea conform manualului Frascati	Biroul Național de Statistică, Academia de Științe a Moldovei	2019	Indicatori ajustați conform prevederilor manualului Frascati	Asistență tehnică externă
<i>Statistica veniturilor și condițiilor de viață</i>					
	2.4.13. Actualizarea metodologiei de calcul a pragului sărăciei	Biroul Național de Statistică, Ministerul Economiei, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	2017	Metodologie elaborată și aprobată, prag al sărăciei calculat conform noii metodologii	Asistență tehnică externă
	2.4.14. Calcularea indicatorilor structurali privind sărăcia și excluderea socială a populației	Biroul Național de Statistică	2018	Indicatori structurali privind sărăcia și excluderea socială elaborați și diseminați conform standardelor EUROSTAT	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	2.4.15. Punerea în aplicare, a metodologiei ESPROS (statistica protecției sociale)	Biroul Național de Statistică, Ministerul Finanțelor, Casa Națională de Asigurări Sociale, Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	2019 – 2020	Metodologie de colectare a datelor aprobată Indicatori disponibili conform cerințelor EUROSTAT	Asistență tehnică externă
	2.4.16. Introducerea anchetei statistice EU-SILC, anchetă ce permite o evaluare pertinentă și relevantă a nivelului de trai al populației sub multiple aspecte și dimensiuni	Biroul Național de Statistică	2019 – 2020	Metodologie de colectarea a datelor aprobată, cercetare realizată, indicatori disponibili conform cerințelor EUROSTAT	Asistență tehnică externă
	2.4.17. Introducerea codificării semiautomatizate pentru cercetarea bugetelor gospodăriilor casnice(cheltuieli)	Biroul Național de Statistică	2020	Reducerea timpului de editare primară a datelor cu cel puțin 25%, îmbunătățirea calității și	Asistență tehnică externă

1	2	3	4	5	6
				disponibilității datelor privind structura cheltuielilor de consum conform clasificării statistice internaționale	
	<i>Statistica sănătății și securității în muncă</i>				
	2.4.18. Îmbunătățirea statisticilor privind accidentele de muncă	Biroul Național de Statistică, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Inspectoratul de Stat al Muncii	2018	Concepte și definiții statistice privind accidentele de muncă implementate în practică conform normelor europene	Asistență tehnică externă, 20,0
	2.4.19. Consolidarea capacităților Inspectoratului de Stat al Muncii în calitate de producător de statistici oficiale privind accidentele în muncă	Inspectoratul de Stat al Muncii, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Biroul Național de Statistică	2020	Inspectoratul de Stat al Muncii certificat în calitate de producător de statistici oficiale	Asistență tehnică externă, 400,0
	2.4.20. Dezvoltarea statisticilor privind bolile profesionale	Ministerul Sănătății, Biroul Național de Statistică	2020	Norme metodologice (concepte și definiții) elaborate în conformitate cu normele Uniunii Europene.	Asistență tehnică externă, 600,0
2.5. Cartografierea indicatorilor statistici pentru raportarea obiectivelor de dezvoltare durabilă și dezvoltarea statisticii gender	2.5.1. Cartografierea, naționalizarea și localizarea indicatorilor pentru 17 obiective de dezvoltare durabilă	Biroul Național de Statistică, Cancelaria de Stat, alți producători de statistici oficiale, deținători de date administrative, partenerii de dezvoltare	2017	Indicatori ai obiectivelor de dezvoltare durabilă naționalizați și localizați	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	2.5.2. Indicatorii de monitorizare a celor 17 obiective de dezvoltare durabilă, elaborați în cooperare cu instituțiile din sistemul statistic național, prezentați pentru raportare	Biroul Național de Statistică, Cancelaria de Stat, alți producători de statistici oficiale, deținători de date administrative, partenerii de dezvoltare	Începând cu anul 2017, pentru indicatorii disponibili	Indicatori ai obiectivelor de dezvoltare durabilă monitorizați și raportați conform angajamentelor	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	<i>Statistica gender</i>				

1	2	3	4	5	6
	2.5.3. Armonizarea statisticilor de gen conform cerințelor ONU și ale EUROSTAT	Biroul Național de Statistică	2017	Indicatori privind statisticile de gen elaborați și diseminați conform cerințelor ONU și EUROSTAT	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	2.5.4. Elaborarea indicatorilor privind măsurarea antreprenoriatului feminin	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale, deținători de date administrative,	2018	Studiu privind antreprenoriatul feminin realizat, indicatori disponibili privind antreprenoriatul feminin	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
Obiectivul 1.3. Datele și informațiile statistice eficient diseminate și utilizate în societate					
<i>Indicator de impact: Gradul de utilizare a informațiilor statistice în luarea deciziilor publice crescut pînă la nivelul „permanent”</i>					
3.1 Îmbunătățirea diseminării datelor și accesul la date statistice		Biroul Național de Statistică	2020	Ecart al termenelor de diseminare a datelor statistice redus la 25% și conformat la Standardul Special de Determinare a Datelor PLUS	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 1145,5
	<i>Diseminare și acces la date statistice</i>				
	3.1.1. Elaborarea și implementarea unei politici în domeniul diseminării datelor statistice	Biroul Național de Statistică	2018	Politică a diseminării datelor statistice elaborată	Asistență tehnică externă, 150,0
	3.1.2. Relansarea noii versiuni a paginii web a Biroului Național de Statistică	Biroul Național de Statistică	2019	Pagină web a Biroului Național de Statistică actualizată/modernizată (portal nou, structură modificată, aplicații și instrumente noi de accesare și vizualizare a datelor etc.)	Asistență tehnică externă, 166,5
	3.1.3. Dezvoltarea Băncii de date pentru diseminare „StatBank”	Biroul Național de Statistică	Permanent	Bancă de date dezvoltată și modernizată	Asistență tehnică externă
	3.1.4. Utilizarea de tehnologii moderne pentru diseminarea datelor	Biroul Național de Statistică	2020	Tehnologii moderne implementate pentru diseminarea datelor	Asistență tehnică externă

1	2	3	4	5	6
	3.1.5. Efectuarea sondajului de opinie privind gradul de satisfacere a utilizatorilor de date statistice	Biroul Național de Statistică	2018	Grad de satisfacere a cerințelor utilizatorilor de date statistice oficiale stabilit	Asistență tehnică externă, 212,7
	3.1.6. Dezvoltarea capacităților specialiștilor Biroului Național de Statistică vizînd tehnicile moderne de diseminare	Biroul Național de Statistică	2018	Specialiști calificați în domeniul diseminării datelor	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 116,5
	3.1.7. Elaborarea Politicii de Comunicare a Biroului Național de Statistică	Biroul Național de Statistică	2019	Politică de comunicare elaborată	Asistență tehnică externă, 149,9
	3.1.8. Dezvoltarea metadatelor pentru utilizatori	Biroul Național de Statistică	2020	Metadate pentru utilizatori îmbunătățite și dezvoltate	Asistență tehnică externă, 149,9
	3.1.9. Implementarea Standardului Special de Determinare a Datelor PLUS	Biroul Național de Statistică, Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare	2020	Standard Special de Determinare a Datelor PLUS implementat	Asistență tehnică externă
	3.1.10. Elaborarea politicii privind accesul comunității științifice la microdate	Biroul Național de Statistică	2018	Politică privind accesul la microdate elaborată și implementată	Bugetul de stat
3.2. Promovarea culturii statistice la nivelul utilizatorilor		Biroul Național de Statistică		Număr al utilizatorilor de statistici oficiale majorat cu 30% comparativ cu cel din anul 2015	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 200,0
	<i>Promovarea culturii statistice</i>				
	3.2.1. Dezvoltarea culturii statistice a utilizatorilor, inclusiv a mass-media, prin acțiuni de training cu privire la datele statistice	Biroul Național de Statistică	2020	Grad de conștientizare a utilizatorului asupra utilității statisticilor oficiale și a acceptării rezultatelor diseminate de producătorii de statistici oficiale crescut	Bugetul de stat, asistență tehnică externă

1	2	3	4	5	6
				pînă la nivel ridicat	
	3.2.2. Îmbunătățirea relației Biroului Național de Statistică cu mass-media prin acțiuni de informare a acestora cu privire la noutățile apărute în statistica națională	Biroul Național de Statistică	permanent	Comunicate de presă și noutăți publicate, conferințe de presă și seminare instructive cu reprezentanții mass-media organizate etc.	Bugetul de stat
	3.2.3. Dezvoltarea unui brand nou al Biroului Național de Statistică	Biroul Național de Statistică	2020	Versiune nouă a brandului Biroului Național de Statistică implementată și promovată	Asistență tehnică externă, bugetul de stat, 140,0
	3.2.4. Organizarea de instruire, cursuri și seminare în comun cu alți producători de statistici oficiale pentru diverse grupuri de utilizatorii	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	permanent	Cursuri și seminare organizate	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 60,0
Direcția prioritară 2. Cadrul instituțional al sistemului statistic național consolidat					
<i>Indicator de impact: Creșterea treptată a gradului de încredere în sistemul statistic național pînă la nivelul considerat „mediu”</i>					
Obiectivul 2.1. Sistemul statistic național consolidat sub aspect organizațional, operațional și funcțional					
<i>Indicator de impact: Gradul de punere în practică a reglementărilor de organizare, operaționalizare și funcționare a sistemului statistic național considerat la nivel „integral”</i>					
4.1. Consolidarea managementului și a coordonării (governanța) sistemului statistic național				Concepte ale managementului statisticii naționale adaptate la buna guvernare în proporție de 75%	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
<i>Politici publice și cadrul legal</i>					
	4.1.1. Adoptarea documentelor de planificare strategică la nivel național în domeniul statisticii, angajamentele țării și corelația lor cu partenerii instituționali	Biroul Național de Statistică	2016	Strategie de dezvoltare a sistemului statistic național aprobată	Bugetul de stat

1	2	3	4	5	6
	4.1.2. Revizuirea Legii cu privire la statistica oficială conform prevederilor legii-cadru pentru țările Europei Centrale și de Est, Caucazului și Asiei Centrale	Biroul Național de Statistică	2016	Lege nouă cu privire la statistica oficială elaborată și aprobată	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	4.1.3. Armonizarea legislației naționale în domeniul statisticii conform practicilor avansate ale țărilor Uniunii Europene	Biroul Național de Statistică	2018	Cadru legislativ statistic armonizat și ajustat	Bugetul de stat, Asistență tehnică externă, 12,9
	4.1.4. Transpunerea aquis-ului statistic comunitar în sistemul statistic național	Biroul Național de Statistică	2020	Anchete prin sondaj noi implementate, registre administrative utilizate în scopuri statistice, sarcină informațională asupra respondenților redusă, date statistice relevante, produse pentru elaborarea și monitorizarea politicilor în domeniile-cheie ale vieții sociale și economice, comparabile la nivel internațional, sistem statistic național armonizat la practicile avansate ale țărilor Uniunii Europene	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	4.1.5. Adaptarea pe plan național a conceptelor de organizare a sistemului statistic național și a modelului de management, practicat la nivel internațional de majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene, la principiile de funcționare ale statisticii internaționale	Biroul Național de Statistică, Consiliul național pentru statistică, producători de statistici oficiale, deținători de date administrative	2018	Concept de organizare a sistemului statistic național și model de management racordat la principiile de funcționare a statisticii internaționale elaborat și implementat	Bugetul de stat

1	2	3	4	5	6
	<i>Planificarea coerentă a activităților statistice</i>				
	4.1.6. Stabilirea programelor anuale de lucrări statistice pentru sistemul statistic național	Biroul Național de Statistică, Consiliul național pentru statistică, producători de statistici oficiale, deținători de date administrative	2020	Program anual de lucrări statistice aprobat prin hotărâre de Guvern pentru toți producătorii de statistici oficiale	Bugetul de stat
	4.1.7. Definirea și punerea în aplicare a proceselor statistice comune membrilor sistemului statistic național, pentru stabilirea programelor anuale de cercetare și lucrărilor statistice	Biroul Național de Statistică, producători de date statistice și deținători de informații administrative	2020	Procesele statistice comune membrilor sistemului statistic național definitive și aplicate, programe anuale de cercetare și lucrări statistice elaborate	Bugetul de stat
	4.1.8. Asigurarea cu resurse financiare necesare a membrilor sistemului statistic național pentru realizarea lucrărilor prevăzute în cadrul programului anual de lucrări statistice	Ministerul Finanțelor, Biroul Național de Statistică	2020	Resurse necesare alocate membrilor sistemului statistic național pentru realizarea lucrărilor prevăzute în cadrul programului anual de lucrări statistice	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	4.1.9. Trecerea la utilizarea de centre de arhivare și diseminare pe internet	Biroul Național de Statistică, Centrul de Guvernare Electronică, alți producători de statistici oficiale, deținători de date administrative	2020	Centru de arhivare și diseminare pe Internet utilizat, date statistice și administrative accesibile	Bugetul de stat
	<i>Reprezentarea și responsabilizarea</i>				
	4.1.10. Realizarea de acțiuni de promovare și marketing public în cadrul societății și a Guvernului, a rolului și a atribuțiilor sistemului statistic național	Biroul Național de Statistică	2020 permanent (anual)	Mese rotunde, conferințe de presă, alte evenimente realizate, informare continuă a publicului larg și a Guvernului privind activitatea sistemului statistic	Bugetul de stat

1	2	3	4	5	6
				național	
	4.1.11. Punerea în funcțiune și promovarea activității Consiliului Național pentru Statistică	Biroul Național de Statistică, Consiliul național pentru statistică	2020	Consiliul național pentru statistică reanimat	Bugetul de stat
	4.1.12. Susținerea, cu informații și date statistice produse de sistemul statistic național, a proceselor de participare a Republicii Moldova la acordurile politice și economice regionale și internaționale în care Republica Moldova acționează în calitate de membru	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale, deținători de date administrative	2020	Chestionare și informații statistice prezentate	Bugetul de stat
	4.1.13. Activizarea participării statisticii naționale la activitățile statistice la nivel internațional desfășurate de organizațiile internaționale (EUROSTAT, ONU, Conferința statisticienilor europeni etc.), asigurând comparabilitatea datelor elaborate	Biroul Național de Statistică, alți producători de date statistice oficiale	permanent (anual)	Participarea membrilor sistemului statistic național la activitățile statistice de nivel internațional desfășurate de organizațiile internaționale, asigurând comparabilitatea datelor elaborate	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	4.1.14. Participarea reprezentanților sistemului statistic național și contribuția acestora la evenimente internaționale în domeniul statistic	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	anual	Participări la evenimente internaționale în domeniul statistic, rapoarte și prezentări la conferințe, seminare etc., publicații în revistele naționale și internaționale de specialitate	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	4.1.15. Găzduirea unor evenimente internaționale în domeniul statistic, urmărind promovarea statisticii naționale	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	bianual	Conferințe, seminare, ateliere de lucru găzduite cu participarea reprezentanților altor oficii naționale de statistică	Bugetul de stat, asistență tehnică externă

1	2	3	4	5	6
	4.1.16. Monitorizarea și publicarea rezultatelor obținute privind realizarea Programului anual de lucrări statistice al sistemului statistic național și implementarea guvernancei statisticii	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	Permanent	Raport anual de monitorizare a realizării programului lucrărilor statistice elaborat și plasat pe site-ul Biroului Național de Statistică, rapoarte de realizare a lucrărilor statistice efectuate de membrii sistemului statistic național elaborate și pasate pe paginile oficiale ale instituției	Bugetul de stat
4.2. Fortificarea managementului resurselor umane în cadrul sistemului statistic național		Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale, deținători de date administrative	2020	Fluctuație de personal în sistemul statistic pînă la 5%	Bugetul de stat
	<i>Managementul de personal calificat în statistică</i>				
	4.2.1. Adoptarea unui set de măsuri pentru recrutarea tinerilor specialiști și asigurarea stabilității acestuia	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	2017	Plan de recrutare aprobat și implementat	Bugetul de stat
	4.2.2. Motivarea financiară și nefinanciară a personalului calificat pentru menținerea acestuia în sistemul statistic național	Ministerul Finanțelor, Biroul Național de Statistică	2017	Regulament de motivare financiară și nefinanciară, elaborat și implementat	Asistență tehnică externă, 1680,3
	4.2.3. Creșterea numărului de specialiști statisticieni de înaltă calificare prin măsuri de dezvoltare de aptitudini	Instituțiile de învățămînt superior de profil, Biroul Național de Statistică	Anual	Specialiști instruiți	Bugetul de stat, 48,3
	4.2.4. Dezvoltarea planului de carieră pentru angajații în statistică (nivel de salarizare, loc de muncă atractiv, carieră, beneficii etc.)	Biroul Național de Statistică	Anual	Plan de carieră elaborat și implementat	Bugetul de stat, 24,1
	<i>Formarea profesională continuă în statistică</i>				
4.2.5. Inițierea și punerea în	Biroul Național de	Anual	Program de instruire	Bugetul de	

1	2	3	4	5	6
	aplicare a unui program de pregătire și instruire continuă a personalului din domeniul statistic	Statistică		continuă elaborat	stat, 4,1
	4.2.6. Crearea unui centru de pregătire profesională în domeniul statisticii oficiale	Biroul Național de Statistică	2018	Centru de instruire în cadrul Biroului Național de Statistică creat	Asistență tehnică externă, 1.314,5
	4.2.7. Formarea profesională inițială și continuă	Biroul Național de Statistică (Centrul de instruire din cadrul Biroului Național de Statistică)	Anual	Număr de instruirii realizate pentru specialiștii începători și cu experiență	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 40,2
	4.2.8. Organizarea de instruirii ad-hoc pentru implementarea în practică a unor proiecte specifice în domeniul statisticii (recensămînt, cercetări noi, metodologii noi, metode noi de colectare etc.)	Biroul Național de Statistică (Centrul de instruire din cadrul Biroului Național de Statistică)	Anual	Număr de instruirii ad-hoc organizate	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	4.2.9. Programe specifice de instruire asigurate în cadrul Programului European de Training al Statisticienilor, organizarea și finanțarea de consultări și vizite de lucru în statele membre, asigurarea stagiilor de pregătire la EUROSTAT și la oficiile de statistică din statele membre	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	Anual	Număr de persoane instruite	Asistență tehnică externă
	4.2.10. Stabilirea de dispoziții și instrucțiuni specifice privind: modul de producere a datelor statistice, de utilizare a cunoștințelor și know-how-ul acumulat de angajații sistemului statistic național în timpul carierei; adaptarea bunelor practici, interne sau externe, în	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	Anual	Dispoziții și instrucțiuni descrise	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 46,3

1	2	3	4	5	6
	activitatea statistică				
	4.2.11. Instruirea specialiștilor privind metadatele în statistică	Centrul de instruire, Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	Anual	Număr de persoane instruite	Bugetul de stat, asistență tehnică externă, 24,2
4.3. Finanțarea susținută și sustenabilă a activităților statistice				Resurse financiare necesare pentru realizarea planurilor operaționale ale Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național asigurate integral	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	<i>Finanțarea activităților sistemului statistic național</i>				
	4.3.1. Alocarea de resurse financiare pentru punerea în aplicare a politicilor publice privind statistica	Ministerul Finanțelor, Biroul Național de Statistică	Luna ianuarie a anului bugetar, rectificarea bugetului de stat	Resurse financiare necesare pentru realizarea planurilor operaționale ale Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național	Bugetul de stat
	4.3.2. Utilizarea eficientă a resurselor alocate sistemului statistic național din bugetul de stat raportate la rezultatele procesului statistic (valoare pentru bani)	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	Durata anului bugetar	Program anual de lucrări statistice realizat în termene stabilite	Bugetul de stat
	4.3.3. Elaborarea și participarea în proiecte de asistență externă pentru completarea resurselor financiare ale sistemului statistic național	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	Momentul procedurii de inițiere a proiectelor	Proiecte elaborate, asistență tehnică pentru dezvoltarea și modernizarea sistemului statistic național atrasă	Asistență tehnică externă
Obiectivul 2.2. Rolul consolidat de coordonator pentru sistemul statistic național al Biroului Național de Statistică					
<i>Indicator de impact: Gradul de apreciere a activității Biroului Național de Statistică, ca coordonator al sistemului statistic național, validat de Consiliul național pentru statistică evaluat la nivelul "bine"</i>					
5.1. Optimizarea / redefinirea atribuțiilor și		Biroul Național de Statistică, Consiliul	2020	Nivel de implementare a prevederilor legale cu	

1	2	3	4	5	6
<i>funcțiilor sistemului statistic național</i>		național pentru statistică, alți producători de statistici oficiale		privire la structura și atribuțiile membrilor sistemului statistic național, considerat „ridicat”	
	<i>Optimizarea atribuțiilor și funcțiilor sistemului statistic național</i>				
	5.1.1. Inventarierea proceselor, metodelor și instrumentelor utilizate la lucrările statistice	Biroul Național de Statistică, Consiliul național pentru statistică, alți producători de statistici oficiale	2020	Procese statistice documentate, metode și instrumente descrise și analizate în procesele statistice, catalog al indicatorilor statistici disponibili elaborat	Bugetul de stat
	5.1.2. Transferul total sau parțial al unor lucrări statistice ale Biroului Național de Statistică către alți producători de statistici oficiale	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	2020	Statistici oficiale elaborate total sau parțial de către alți producători de statistici oficiale conform Codului de practici al statisticilor europene	Bugetul de stat
	5.1.3. Consolidarea cadrului legal privind procedurile și măsurile de acces și de preluare a surselor administrative în scopuri statistice	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale, deținători de date administrative	2020	Cadru normativ îmbunătățit, acorduri de colaborare interinstituționale încheiate	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	5.1.4. Reproiectarea proceselor statistice pentru eficientizarea activității la nivel central, la nivelul oficiilor teritoriale de statistică, precum și la nivelul altor membri ai sistemului statistic național	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	2018	Procese statistice documentate la nivel de instituții	Bugetul de stat
	5.1.5. Reorganizarea Biroului Național de Statistică (aparatură centrală și oficiile teritoriale) prin crearea de centre regionale și redistribuirea personalului din structurile teritoriale pentru echilibrarea resurselor necesare	Biroul Național de Statistică, Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor	2018	Structură nouă a aparatului central și a centrelor regionale aprobată și funcțională, personal redistribuit pentru asigurarea eficienței și eficacității	Bugetul de stat

1	2	3	4	5	6
	de acoperire a obiectivelor și sarcinilor în continuă creștere ale Biroului Național de Statistică			activității statistice	
	5.1.6. Realizarea auditului de sistem privind funcțiile și realizarea atribuțiilor conform practicilor internaționale	Biroul Național de Statistică	2018	Raport de audit privind funcțiile și realizarea atribuțiilor în conformitate cu practicile internaționale elaborat	Bugetul de stat
5.2. Coordonarea sistemului statistic național de către Biroul Național de Statistică		Biroul Național de Statistică, Consiliul național pentru statistică	2020	Nivel de coordonare metodologică și tehnică asigurat de Biroul Național de Statistică în cadrul sistemului statistic național apreciat „corespunzător”	
<i>Coordonarea metodologică a sistemului statistic național</i>					
	5.2.1. Elaborarea de către Biroul Național de Statistică a normelor și standardelor de funcționare a sistemului statistic național	Biroul Național de Statistică	2020	Norme și standarde de funcționare a sistemului statistic național elaborate și recomandate pentru utilizare membrilor sistemului statistic național	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	5.2.2. Efectuarea analizei calitative a statisticilor pe care urmează să le elaboreze sistemul statistic național - (Statistical Capacity Building Indicators Assesments- PARIS 21)	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	2020	Raport de monitorizare a calității statisticilor elaborate de Biroul Național de Statistică Rapoarte de monitorizare a calității datelor statistice elaborate de membrii sistemului statistic național	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	5.2.3. Definierea condițiilor de utilizare de către toți membrii sistemului statistic național a metodelor și tehnicilor de producere a datelor statistice	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	2019	Metode și tehnici de producere a datelor statistice definite	Bugetul de stat

1	2	3	4	5	6
	5.2.4. Susținerea de către Biroul Național de Statistică a sesiunilor de pregătire metodologică și tehnică a membrilor sistemului statistic național	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	anual	Număr de sesiuni de pregătire metodologică și tehnică a membrilor sistemului statistic național efectuate de către Biroul Național de Statistică	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	5.2.5. Stabilirea de către Biroul Național de Statistică a condițiilor tehnice și procedurale de respectare a criteriilor calității statisticilor, de către toți membrii sistemului statistic național, conform normelor și standardelor stabilite în plan internațional	Biroul Național de Statistică	anual	Condiții tehnice și procedurale de respectare a criteriilor calității statisticilor elaborate	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	5.2.6. Crearea și punerea în aplicare a unui mecanism de monitorizare și evaluare a calității datelor statistice produse de membrii sistemului statistic național	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	2020	Mecanism de monitorizare și evaluare a calității datelor statistice produse de membrii sistemului statistic național elaborat și implementat	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	5.2.7. Promovarea de către Biroul Național de Statistică a metodelor inovative în producerea de date statistice în cadrul sistemului statistic național Transferul de know-how în domeniul statistic de către Biroul Național de Statistică spre partenerii sistemului statistic național	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	anual	Ateliere de lucru, cursuri de instruire, mese rotunde privind know-how în domeniul statistic organizate de Biroul Național de Statistică	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	5.2.8. Susținerea de către Biroul Național de Statistică a acțiunilor de promovare publică a rolului și funcțiilor sistemului statistic național, inclusiv a noilor	Biroul Național de Statistică	2020 anual	Mese rotunde, conferințe de presă privind rolul și funcțiile sistemului statistic național organizate	Bugetul de stat

1	2	3	4	5	6
	producători de statistici oficiale				
	<i>Coordonarea strategică a sistemului statistic național</i>				
	5.2.9. Coordonarea de către Biroul Național de Statistică a activității sistemului statistic național în cadrul procesului de fundamentare, monitorizare și evaluare a rezultatelor Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național și a programelor statistice anuale și multianuale	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	2020 anual	Rapoarte de monitorizare a implementării Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național, Planului de acțiuni la Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național (multianual și anual), a programelor lucrărilor statistice anuale elaborate	Bugetul de stat
	5.2.10. Crearea de organe tehnice de consultare între producători de statistici oficiale și utilizatori (comisii tehnice sau de specialitate, grupuri de lucru etc.)	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	2018	Grupuri de lucru, comisii create pentru coordonarea sistemului statistic național	Bugetul de stat
	5.2.11. Cooperarea cu mediul academic pentru implicarea acestora în activitatea statistică	Biroul Național de Statistică, Academia de Științe a Moldovei, Institutul Național de Cercetări Economice	anual	Acorduri de colaborare încheiate, metodologii elaborate cu implicarea mediului academic, mese rotunde, ateliere de lucru și cursuri de perfecționare pentru statisticieni organizate	Bugetul de stat, asistență tehnică externă
	5.2.12. Stabilirea de către Biroul Național de Statistică de parteneriate și invitarea /atragera societății civile și mass-mediei în monitorizarea și promovarea statisticii naționale	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale	2020	Acorduri de colaborare semnate, grupuri de lucru comune organizate pe diferite teme cu reprezentanții mass-mediei și ai societății civile	Bugetul de stat
5.3. <i>Determinarea și recunoașterea producătorilor de</i>				Producători de statistici oficiale recunoscuți/certificați din perspectiva	Bugetul de stat, asistență

1	2	3	4	5	6
<i>statistici oficiale</i>				respectării Codului de practici al statisticilor europene	tehnică externă
<i>Determinarea și recunoașterea producătorilor de date statistice</i>					
5.3.1. Stabilirea procedurii de atribuire a statutului de producător de statistici oficiale	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale		2019	Proceduri stabilite și implementate	Bugetul de stat
5.3.2. Identificarea de către Biroul Național de Statistică a posibililor candidați, producători de statistici oficiale, pe baza potențialului demonstrat și demararea dialogului cu aceste instituții	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale		2018	Statut de producător de statistici oficiale atribuit	Bugetul de stat
5.3.3. Fortificarea capacităților noilor producători de date statistice	Biroul Național de Statistică, alți producători de statistici oficiale		2020	Instruiri, ateliere de lucru organizate de Biroul Național de Statistică cu noii producători de date statistice	Bugetul de stat, asistență tehnică externă

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2016-2020 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia

Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național (SD SSN) 2016-2020 vine să susțină întărirea și recunoașterea rolului statisticii oficiale în societate, ca un prim demers esențial ce acoperă întregul sector statistic național și propune obiective și măsuri de ordin strategic, pentru sporirea capacităților sistemului de a face față la solicitările crescânde de date statistice oficiale la nivel național și internațional.

Sistemul Statistic Național (SSN) al Republicii Moldova, reprezintă cadrul cuprinzător al tuturor activităților statistice ce se desfășoară în Republica Moldova, având Biroul Național de Statistică în calitate de principal producător de statistici oficiale și de coordonator al SSN, incluzând și alți producători de statistici oficiale, care, împreună, contribuie la producerea și promovarea statisticilor necesare utilizatorilor de date statistice, aceștia din urmă fiind, de asemenea, componentă a sistemului menționat.

SSN are scopul să asigure date și informații statistice credibile, relevante, corecte, imparțiale și oportune, necesare societății în ansamblul ei și tuturor categoriilor de utilizatori de date statistice în parte; este chemat să sprijine informațional procesele de formulare de politici și opțiuni pertinente; urmărirea progresului acestor politici; comparabilitate la nivel internațional; cercetare și dezbateri publice, etc.

SD SSN a fost elaborată în mod participativ, colaborativ și coordonat, astfel încât toți membrii SSN au fost implicați în proces, de la analiza situației curente pînă la determinarea obiectivelor și măsurilor în perspectiva anului 2020, pentru a răspunde cantitativ și calitativ cerințelor crescânde de date ale conducerii politice și administrative, dar și a societății civile. Procesul de elaborare, a avut la bază metodologii și bune practici internaționale privind dezvoltarea strategică a statisticilor naționale și specificațiile dictate de cadrul legal existent în Republica Moldova privind elaborarea documentelor strategice, și s-a desfășurat prin asumarea de către Biroului Național de Statistică a rolului de inițiator și lider al procesului.

Republica Moldova s-a orientat spre realizarea obiectivelor care decurg din condițiile asumate în cadrul Acordului de Asociere semnat cu Uniunea Europeană, ceea ce determină implicit și începutul unei noi etape de dezvoltare a Sistemului Statistic Național al Republicii Moldova. Aceasta este marcată, pe de o parte, de continuarea procesului de armonizare al SSN cu Acquis-ul statistic comunitar, și, pe de altă parte, de obiectivele strategice și țintele de dezvoltare ale țării în următorii ani. Perspectiva atingerii obiectivelor strategice la orizontul anului 2020 are ca fundament activitățile desfășurate de către Biroul Național de Statistică și SSN, în contextul priorităților anilor anteriori (2005-2015). Semnificativ în acest sens este faptul că, SSN al Republicii Moldova s-a raliat, prin cadrul legal și normele de funcționare, prin inițierea procesului de preluare și aplicare a Acquis-ului statistic comunitar (cadru legal, sistem de indicatori, metodologii statistice, etc.) la Principiile Fundamentale cu privire la Statistica Oficială ale ONU, și la Codul Bunelor Practici al Statisticilor Europene.

Procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național a fost inițiat în decembrie 2014, prin intermediul grupurilor tematice de discuții organizate cu utilizatorii de date statistice, furnizorii de date administrative, precum și partenerii de

dezvoltare. Discuțiile au avut ca scop scoaterea în evidență a cerințelor principale față de statistica oficială, a necesităților statisticii oficiale față de datele administrative, precum și anticiparea solicitărilor viitoare față de întreg sistemul statistic național.

Strategia urmează a trasa direcțiile prioritare de dezvoltare pentru perioada 2016-2020, precum și rezultatele principale care urmează a fi atinse atât de către Biroul Național de Statistică cât și de către celelalte instituții care produc statistică oficială. Printre beneficiarii direcți ai Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național și a rezultatelor acesteia se numără toate organele administrației publice centrale și locale, care folosesc statistici pentru decizii informate, cercurile academice, agenții economici și mass-media, iar printre beneficiarii indirecti pot fi considerați toți cetățenii Republicii Moldova și partenerii de dezvoltare, atât a țării, cât și a Biroului Național de Statistică.

Pentru prima dată, proiectul Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național pune accent pe consolidarea capacităților atât a Biroului Național de Statistică ca instituție ce coordonează și conduce activitatea statisticii oficiale la nivel național, cât și a celorlalte instituții care produc statistici oficiale.

Misiunea Strategiei constă în dezvoltarea unui Sistem Statistic Național durabil, care colectează, procesează și diseminează statistici oficiale obiective, credibile și la timp, necesare pentru luarea/fundamentarea politicilor/deciziilor, cercetare, prognozare și informarea generală a societății.

Obiectivele strategice vizează:

- Statistica oficială aliniată la standardele de calitate internaționale;
- Procesele și serviciile statistice diversificate, dezvoltate și consolidate;
- Datele și informațiile statistice eficient diseminate și utilizate în societate;
- Sistem Statistic Național consolidat sub aspect organizațional, operațional și funcțional;
- Rolul consolidat de coordonator pentru Sistemul Statistic Național al Biroului Național de Statistică.

Biroul Național de Statistică și celelalte instituții implicate în producerea de statistici oficiale (conform Legii cu privire la statistica oficială nr.412 din 09.12.2004), cât și instituțiile care furnizează date administrative necesare pentru producerea de statistici oficiale, vor implementa activitățile ce se regăsesc în Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național, cu suport financiar din Bugetul de stat și cu susținerea din partea partenerilor de dezvoltare, printr-un management transparent, eficient și reciproc benefic.

Cheltuielile totale estimate pentru implementarea Strategiei pentru Dezvoltarea Sistemului Statistic Național 2016-2020 reprezintă circa 60 milioane lei, sumă care include doar acțiunile care pot fi estimate la etapa actuală:

Această sumă nu include:

- activitățile și lucrările prevăzute anual în Programul Lucrărilor Statistice, aprobat prin Hotărârea Guvernului și finanțate din contul Bugetului de Stat;

- activități majore de pregătire pentru Runda 2020 a recensământului agricol și a recensământului populației;

- acțiunile pentru care nu s-a putut evalua valoric necesarul de asistență tehnică datorită complexității activităților. (de exemplu, elaborarea eșantionului master în baza Recensământului Populației și Locuințelor pentru cercetările selective în gospodării pentru următorii 10 ani, implementarea Sistemului Informațional Geografic în statistică, implementarea sistemului de management al calității în sistemul statistic național și a sistemului de management al resurselor umane, implementarea cercetărilor noi conform regulamentelor UE, etc.).

Informația detaliată privind costul intervențiilor va fi precizată în rapoartele anuale de monitorizare ale SD SSN 2016-2020 care vor prezenta sumele exacte pentru fiecare acțiune corespunzătoare perioadei monitorizate.

Director general

Vitalie VALCOV